НАЦІОНАЛЬНА ГВАРДІЯ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ
ФАКУЛЬТЕТ ЛОГІСТИКИ

«ПЕРСПЕКТИВНІ НАПРЯМКИ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ ЩОДО ТЕХНІЧНОГО ТА ТИЛОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ»

ЗБІРНИК ТЕЗ ДОПОВІДЕЙ
ІІ ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

30 квітня 2021 року
м. Харків

ІІ Всеукраїнська науково-практична конференція:
«Перспективні напрямки наукових досліджень щодо технічного та тилового забезпечення Національної гвардії України»

Мета конференції:
Обговорення перспективних напрямків наукових досліджень щодо технічного та тилового забезпечення Національної гвардії України; виявлення проблемних питань забезпечення службово-бойової діяльності військових формувань та правоохоронних органів і визначення основних шляхів їх вирішення.

Організатори конференції:
Національна академія Національної гвардії України
Місце проведення конференції:
Національна академія Національної гвардії України

Розпорядок роботи конференції:

30 квітня:

15.00 – 15.10 Реєстрація учасників.
15.10 – 15.20 Відкриття конференції.
15.20 – 17.00 Заслуховування та обговорення доповідей.
17.00 – 17.15 Підведення підсумків конференції.
17.15 – 17.20 Фотографування учасників конференції

Виступи для доповідей – до 10 хв.
Повідомлення – до 5 хв.
Відповіді на запитання – до 5 хв.

Доповіді відтворені безпосередньо з авторських оригіналів. За достовірність представлених результатів відповідальність несуть автори.

© НА НГУ

Оргкомітет конференції

Голова оргкомітету – Павленко С.О., кандидат військових наук, заступник начальника кафедри технічного та тилового забезпечення факультету логістики Національної академії Національної гвардії України, підполковник.
Відповідальний секретар оргкомітету – Альбощій О.В., кандидат військових наук, доцент, старший викладач кафедри технічного та тилового забезпечення факультету логістики Національної академії Національної гвардії України.

Тематика конференції

- сучасний стан технічного та тилового забезпечення Національної гвардії України: практичні аспекти
- військова наука та її вклад у розвиток теорії технічного та тилового забезпечення Національної гвардії України.
- проблемні питання впровадження логістичного забезпечення в діяльність органів управління та служб тилу.
- роль і місце економічних наук у розв'язанні проблемних питань тилового забезпечення службово-бойової діяльності Національної гвардії України;
- пріоритети наукової проблематики у галузі логістичного забезпечення службово-бойової діяльності Національної гвардії України;
- результати наукових досліджень щодо удосконалення системи логістичного забезпечення службово-бойової діяльності Національної гвардії України;
- міжвідомча взаємодія та взаємовідносини серед суб'єктів сил охорони правопорядку щодо інтегрування системи логістичного забезпечення;
- напрями удосконалення озброєння та військової техніки для потреб Національної гвардії України;
- механізми реалізації результатів досліджень з розроблення та модернізації озброєння та військової техніки в інтересах правоохоронних структур;
- стан, проблеми та перспективи розвитку фінансово-господарської діяльності.

УДК 355.5:658

Альбощій О.В., кандидат військових наук, доцент, старший викладач кафедри технічного та тилового забезпечення Національної академії Національної гвардії України.

ДО ПИТАННЯ НАУКОВОГО СУПРОВОДЖЕННЯ ПРОЦЕСІВ УДОСКОНАЛЕННЯ ТИЛОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НГУ

На сучасному етапі розвитку НГУ важливого значення набувають процеси удосконалення тилового забезпечення, приведення його у відповідність до існуючих загроз (викликів) у сфері безпеки та оборони, з однією сторони, та передових досягнень прикладної науки і техніки, з іншої сторони. Такі процеси потребують наукового супроводження, адже мають забезпечити високий рівень якості і, відповідно, спиратися на результати досліджень характеру дій потенційного супротивника, його можливостей, впливу з його боку на систему тилового забезпечення наших військ (сил) тощо. Потребують аналізу тактико-техніко-економічні характеристики технічних засобів служб тилу, техніки та обладнання загального призначення, що використовуються службами тилу. Будь-які матеріальні засоби номенклатури тилових служб, що закуповуються для потреб військ, мають відповідати сучасному науково-технічному рівню.

Актуальними залишаються питання забезпечення економічної ефективності процесів матеріального забезпечення.

Мета доповіді полягає у пошуку напрямків наукового супроводження процесів розвитку тилового забезпечення НГУ.

По-перше, оскільки основний вектор розвитку сектору безпеки та оборони України передбачає запровадження стандартів НАТО та майбутнє членство України в даній організації, то реформаційні процеси тилового забезпечення у цьому напрямку мають бути пріоритетними. Для їх проведення необхідне чітке розуміння процесів логістичного забезпечення збройних сил країн членів НАТО, розробка конкретних заходів щодо приведення у відповідність існуючої системи тилового забезпечення НГУ до системи логістики НАТО. На даний час є, переважно, лише загальне розуміння системи логістики НАТО та проблем адаптації. Отже, необхідно сформувати об’єктивне, системне бачення сутності, переваг та, можливо, і недоліків даної системи. З іншого боку, у нас є достатньо великий власний досвід тилового забезпечення, у тому числі, і пов'язаний із забезпеченням військ (сил), що ведуть бойові дії. Він потребує критичного

аналізу, узагальнення та подальшого врахування у реформаційних процесах.

По-друге, матеріальні засоби номенклатури тилових служб, що закуповуються для потреб військ, мають відповідати сучасному технічному (у частині технічних засобів) та якісному рівням. Для цього, при прийнятті рішень щодо предметів матеріальних засобів номенклатури тилових служб, які є переважними за техніко-економічним критерієм, доцільно проводити розрахунки, по'вязані із пошуком оптимальних варіантів матеріальних засобів (перш за все, технічного характеру) для включення їх до річного плану закупівель.

По-третє, поява нових технічних можливостей щодо забезпечення матеріальних потреб військ (сил), може обумовлювати зміни у тактичних аспектах тилового забезпечення службово-бойової діяльності та бойових дій. Доцільно було б розробити математичні моделі, які б дозволили моделювати різні тактичні варіанти застосування нової (модернізованої) техніки, аналізувати можливості у складних, зокрема, граничних умовах, умовах технічних втрат тощо.

Висновок: З метою підтримання необхідного рівня тилового забезпечення військ (сил) при реформаційних процесах доцільно спиратися на наукові методи обґрунтування відповідних рішень. При цьому необхідно використовувати можливості як існуючих методів підтримки управлінських рішень у сфері тилового забезпечення, так і вести подальші теоретичні дослідження у напрямку розвитку методичного апарату наукового супроводження рішень щодо удосконалення тилового забезпечення НГУ.

УДК 687.21+355.655.4

Галавська Л.Ю., доктор технічних наук, завідувач кафедри технології та дизайну текстильних матеріалів Київського національного університету технологій та дизайну;

Прохоровський А. С., директор ТОВ «РА.ДА»;

Швиданенко О. А., доктор економічних наук, професор Київського національного економічного університету ім. Вадима Гетьмана, ТОВ «РА.ДА»;

Дмитрик О. М., аспірантка кафедри технології та дизайну текстильних матеріалів Київського національного університету технологій та дизайну,

ВПРОВАДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ВИГОТОВЛЕННЯ РЕЧОВОГО МАЙНА ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ

Збройний конфлікт на сході нашої держави змусив на держаному рівні переглянути ставлення до асортименту, якісних характеристик та споживних властивостей речового майна та тактичного спорядження військовослужбовців Збройних Сил України. На сьогодні, Наказом Міністерства оборони України затверджені зразки військової форми одягу військовослужбовців та розроблені й затверджені технічні умови (ТУ) на їх виготовлення. Однак експлуатація польової форми одягу під час виконання бойових завдань, проведення маневрів, у період ліквідації аварій та катастроф, надзвичайних ситуацій дозволяє зробити висновок про необхідність її удосконалення у напрямку покращення функціональності. Зокрема слід звернути увагу на текстильні матеріали, з яких виготовлені певні види речового майна військовослужбовців: натільна демісезонна білизна та білизна для холодної погоди (термобілизна), нижня білизна (труси та фуфайка з коротким рукавом). Для виготовлення зазначених виробів згідно ТУ пропонується використовувати еластичні бавовняні трикотажні полотна. Зазвичай використання гідрофільного виду сировини дозволяє забезпечити високий рівень гігієнічності виробів. Однак враховуючи умови експлуатації, пов'язані з фізичними навантаженнями та, як наслідок, значним потовиділення, використання для вироблення трикотажних полотен гідрофільної за своєю природою бавовняної пряжі призводить до накопичення у текстильному матеріалі, який безпосередньо контактує з тілом людини, пароподібної вологи. Це у свою чергу спричиняє зростання теплопровідності матеріалу одягу та подальше відчуття дискомфорту внаслідок переохолодження тіла військовослужбовця. Тому, на нашу думку, необхідно звернути увагу на світовий досвід використання інноваційних видів сировини, які за своєю природою є гідрофобними, але разом з тим мають підвищену капілярну здатність, завдяки чому текстильний матеріал виводить пароподібну вологу на зовні і при цьому швидко висихає. До таких волокон належать волокна під торговими марками Coolmax®, Thermolite®, Polartec®, ThermoCool®, Prolen® та інші.

Нами пропонується для вироблення функціональних трикотажних полотен використати пряжу з вмістом іншого виду сировини з підвищеною капілярною здатністю – інноваційні волокна поліестеру під торговою назвою «DEO-W», розроблені Південно-корейською корпорацією «TCK» спільно з японським концерном «TORAY Group». Відмінність даних волокон у порівнянні з вищевказаними полягає в тому, що крім високої капілярної здатності дані волокна мають антибактеріальну дію та стійкий дезодоруючий ефект від усіх

видів неприємного запаху тіла людини: аміачний запах сечі, запах спітнілих ніг (ізовалеріанова кислота) та віковий запах тіла (нонеаль). Унікальність пряжі з вмістом волокон «DEO-W» полягає у збереженні гігієнічних властивостей до 10 днів безперервної експлуатації виробу та за результатами 50 циклів прання. За фізико-механічними характеристиками трикотажне полотно, вироблене з пряжі з вмістом волокон «DEO-W» (вміст складників сировинного складу пряжі: 49,5% бавовняних, 40% поліефірних «DEO-W» та 10,5% антистатичних ПАН волокон), не поступається полотну, заявленому у технічних умовах на виготовлення натільної та нижньої білизни військовослужбовців.

Даний вид пряжі рекомендується також для виготовлення трекінгових шкарпеток з текстурними термозонами. Використання, замість бавовняної чи вовняної, пряжі з вмістом волокон «DEO-W» дозволяє отримати всесезонні шкарпетки, що враховуватимуть специфічні умови їх експлуатації військовослужбовцями. Адже тривале носіння шкарпеток з гідрофільних видів сировини у закритому взутті без мембрани та гарної вентиляції призводить до накопичення вологи у шкарпетці, розвитку патогенної мікрофлори (бактерії, гриби) та появи неприємного запаху поту. Забезпечення комфортних умов експлуатації шкарпеток опосередковано вплине на витривалість військовослужбовця під час маршів та бойових операцій.

З огляду на ймовірність ураження бойових машин внаслідок вибуху та пожежі, існує небезпека загоряння всередині техніки та ураження одягу екіпажу полум'ям. Відсутність надійних засобів індивідуального захисту військовослужбовців, зокрема вогнетривкої натільної білизни та балаклави, призводить до займання одягу та, як наслідок, тяжких опіків, спотворення тіла і навіть летальних випадків. Одним з основних шляхів вирішення питання створення вогнетривкої натільної білизни є, використання інноваційної вогнетривкої змішаної пряжі, одержаної шляхом поєднання негорючих метаарамідних волокон та негорючих віскозних волокон (корпорація «ТСК»), що надають пряжі м'якість і створюють приємні тактильні відчуття (на дотик схожа з бавовняною пряжею) при експлуатації виробу. При цьому для забезпечення високого рівня комфортності вогнетривкі трикотажні полотна для виготовлення балаклав мають бути вироблені на круглов'язальному обладнанні не нижче 20-го класу. Інший шлях – це застосування вогнетривкої обробки текстильних матеріалів, що використовуються у виробництві одягу військовослужбовців. Але у цьому випадку залишається відкритим питання щодо кількості циклів прання протягом яких гарантується збереження ефекту вогнетривкості.

Слід зауважити, що не лише сировинний склад текстильних матеріалів, з яких вироблені перераховані вище елементи речового майна військовослужбовця, а й особливості конструкції самих виробів, їх динамічна відповідність в умовах експлуатації, впливають на ефективність виконання повсякденних службових завдань та поставлених бойових задач. Пропонується удосконалити конструкцію натільної білизни, що забезпечить достатній ступінь облягання за рахунок використання рукава покрою реглан-погон та обробки його низу пришивним, звуженим донизу, манжетом шириною не менше 10см з еластичного полотна. Аналогічні манжети пропонується використати і у звужених донизу кальсонах. Ще однією відмінною особливістю кальсон оновленої конструкції є відсутність бокових швів та наявність ластовиці не лише в передній, а й у задній частині, що дозволяє уникнути шва вздовж лінії сидіння. З позиції динамічної та статичної відповідності у положенні сидячи пропонується використати конструкцію пришивного подвійного поясу кальсон шириною до 10 см з еластичною тасьмою шириною 3 см, яку настрочують всередині поясу на відстані 1 см від його згину (краю).

Першим, особливо важливим, шаром у складі речового майна, є нижня білизна військовослужбовця, яка складається з фуфайки з коротким рукавом та трусів, вироблених з кулірного трикотажного полотна. Існуюча конструкція рукава фуфайки з позиції динамічної та статичної відповідності потребує удосконалення, оскільки пряма форма вказує на зайвий об'єм в області окату. Для виготовлення фуфайки нижньої білизни пропонується застосувати рукав покрою реглан-погон, що забезпечить високий ступінь облягання та позитивний тактильний вплив на біологічно-активні точки плечового та грудного відділів тіла військовослужбовця. Для підвищення рівня комфортності трусів-боксерів при їх експлуатації, крім повторення геометрії поверхні тіла людини за рахунок еластичності полотна, рекомендується задню частину виконати у вигляді цільнокроєної деталі без шва, що дасть можливість уникнути дискомфорту за умови тривалого періоду знаходження військовослужбовця у положенні сидячи.

УДК 336:206.112

Герасименко В. М., старший викладач кафедри менеджменту та військового господарства Національної академії Національної гвардії України

ВДОСКОНАЛЕННЯ ТИЛОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВІЙСЬКОВИХ ПІДРОЗДІЛІВ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ В ПОЛЬОВИХ УМОВАХ

Актуальність даної теми полягає в тому, що ведення тилового забезпечення в польових умовах є невід'ємною частиною у Національній гвардії України.

Метою даних тез є створення практичної та гнучкої системи забезпечення військових підрозділів, яка включає в себе мережу тилових баз та складів, що розташовані на всій території нашої держави для забезпечення найвищої мобільності та боєздатності Національної гвардії України. На сьогодні актуальними залишаються питання щодо розширення цієї системи.

Національна гвардія України зіткнулась з рядом проблем, які і досі залишаються актуальними. А саме:

- неповна готовність ведення військовими підрозділами господарства в районах бойових дій;
- недосконала організація системи поставок продовольства, матеріально- технічних засобів;
- неукомплектованість військових підрозділів засобами індивідуального захисту;
- недостатньо розвинута система опорних пунктів і укріп-районів.

На сьогодні також відкритим залишається питання з організації дієвої системи поставок продовольства та медикаментів в найбільш постраждалі від проведення бойових дій райони. Набутий досвід використовується з метою покращення організації службово-бойової діяльності військових частин в польових умовах та під час польових навчань. Значних змін набувають системи польових кухонь та медичних пунктів, модернізуються та удосконалюються технічні засоби, які використовуються для ведення господарства у військових підрозділах, проводяться заходи щодо покращення функціонування. Модернізації та удосконалення також підлягає і процес розгортання частин у польових умовах. Адже однією з головних проблем залишається мобільність та своєчасність розгортання військових частин у районах тимчасової дислокації на Сході України. Слід зазначити, що матеріально-технічне забезпечення військових підрозділів теж набуває значних змін. Національна гвардія України продовжує закупку нової та модернізацію старої техніки.Для ефективної діяльності військового господарства в польових умовах потрібно переглянути давно застарілі норми

та принципи ведення військового господарства. Удосконалення військового господарства продовжується шляхом введення нових принципів організації та використання наявних ресурсів військових підрозділів. Національна гвардія України на сучасному етапі потребує і зазнає суттєвих змін.

Таким чином, сьогодні військовослужбовці є найбільш боєздатними, а головне — наші бійці набули чималий досвід ведення бойових дій у війнах сучасності. З огляду на це, система тилового забезпечення зазнала змін. Ми маємо можливість спостерігати досить суттєві зміни в Національній гвардії України саме під впливом бойового досвіду, за результатами участі наших військовиків у реальних бойових діях. Міняється майже все і майже в усіх сферах тилового забезпечення Національної гвардії України. Від організаційно-штатної структури військового підрозділу до раціону "сухого пайка", від типів та видів штатного озброєння до форми одягу та спорядження і загалом системи тилового забезпечення або оперативного управління Національною гвардією України.

УДК: 65.012.12

Гончаренко Н. Г., кандидат економічних наук, доцент кафедри менеджменту та військового господарства факультету логістики Національної академії Національної гвардії України.

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ФІНАНСОВОГО ГОСПОДАРСТВА ВІЙСЬКОВИХ ЧАСТИН НА ЗАСАДАХ ЗАПРОВАДЖЕННЯ АНАЛІЗУ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Особливістю організації ведення фінансового господарства військових частин є те, що в процесі здійснення своєї діяльності вони повинні забезпечити ефективне та цільове використання виділених на їх утримання коштів. Це вимагає від них виваженого підходу до процесу фінансового планування, визначення необхідних обсягів коштів на повсякденні потреби та на розвиток, раціональному розподілу коштів при складанні кошторису установи тощо. Всі ці процеси організації та ведення фінансового господарства потребують детального обґрунтування, який можна провести на засадах аналізу діяльності військової частини за кожним напрямком забезпечення.

За допомогою аналізу господарської діяльності, як в структурних підрозділах

так і в цілому по військовій частині, можливо визначити будь-які відхилення від нормативних даних, виявити недоліки в організації за напрямами забезпечення та розрахувати невикористані внутрішні резерви.

Процес визначення напрямків та обсягів фінансування для військової частини розпочинається з фінансового планування. Це один з найскладніших та відповідальних етапів, який буде ефективним тільки на підставі проведеного глибокого аналізу діяльності кожного напрямку забезпечення.

Фінансове забезпечення військових частин відбувається на підставі їх кошторису, який також буде більш обґрунтованим, якщо буде базуватися на результатах аналізу діяльності та фінансовому аналізу використання коштів згідно з кошторисом військової частини за поточний та попередній періоди. За допомогою прийомів та методів аналізу господарської діяльності можна визначити напрямки спрямування коштів на ті служби забезпечення, які потребують необхідного фінансового забезпечення не тільки для повсякденної потреби, а й для їх подальшого розвитку.

Таким чином для ефективного ведення фінансового господарства та для забезпечення цілеспрямованого використання коштів запровадження аналізу господарської діяльності може бути дієвим засобом управління фінансовими ресурсами, що виділяються на утримання військових частин.

УДК 355.511.34+613.292

Депутат Ю. М., кандидат медичних наук, старший науковий співробітник, провідний науковий співробітник Науково-дослідного інституту проблем військової медицини Української військово-медичної академії, м. Київ

Гуліч М. П., доктор медичних наук, професор, завідувач лабораторії профілактики аліментарно - залежних захворювань ДУ “Інститут громадського здоров’я ім. О.М. Марзєєва НАМН України”, м. Київ

Іванько О.М., доктор медичних наук, доцент, підполковник м/с, начальник Науково-дослідного інституту проблем військової медицини Української військово-медичної академії, м. Київ

Товма Л. Ф., кандидат технічних наук, доцент, доцент кафедри технічного та тилового забезпечення Національної академії Національної гвардії України

Жалдак А. Ю., лейтенант м/с, науковий співробітник Науково-дослідного інституту проблем військової медицини Української військово-медичної академії, м. Київ

ЩОДО КОРЕКЦІЇ ДОБОВОГО РАЦІОНУ ХАРЧУВАННЯ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ СИЛ СПЕЦІАЛЬНИХ ОПЕРАЦІЙ ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ

Після створення у 2016 році Сил спеціальних операцій Збройних Сил України (далі ССО) як окремого роду військ, було започатковано проведення Кваліфікаційного курсу підготовки Сил спеціальних операцій Збройних Сил України (далі Q-курс). Термін навчання курсантів на Q-курсі складає 23 тижні за адаптованою програмою підготовки військовослужбовців спеціального призначення країн-членів НАТО. Програмою передбачено п’ять різних за тривалістю та складністю фаз підготовки, які обумовлені особливостями навчально-тренувальних завдань.

Оскільки ССО – це перший компонент ЗС України, який сформовано за стандартами НАТО, до відбору та підготовки фахівців на Q-курсі висуваються надзвичайно високі вимоги. Тренувальний процес курсантів супроводжується максимальними фізичними та психоемоційними навантаженнями, що зумовлює високі енергетичні витрати їх організму на фазах підготовки.

Саме з метою встановлення показників енерговитрат військовослужбовців на Q-курсі та проведення, пов’язаної з ними, оцінки компенсаційних можливостей фактичного раціону харчування, командуванням ССО ЗС України було замовлено виконання Українською військово-медичною академією науково-дослідної роботи “Фізіолого-гігієнічне обґрунтування нутрієнтного складу добового раціону харчування військовослужбовців Сил спеціальних операцій”, шифр: “СОФАС”. Дослідження в рамках виконання НДР відбувалися протягом 2018-2019 років на базі військової частини А2772 під час проведення Q-курсів.

Хронометражно-табличним методом визначалися середньодобові енерговитрати курсантів на різних фазах підготовки. При виконанні військовослужбовцями завдань в умовах значного віддалення від базового табору вищезгаданий метод доповнювався інструментальними вимірюваннями, при яких фіксування енерговитрат здійснювалось за допомогою спеціальних нагрудних та ручних кардіологічних датчиків фірм Polar та Garmin. Розрахунковим (за розкладками продуктів) та лабораторним методами вивчалася харчова та енергетична цінність раціонів харчування протягом різних фаз Q-курсу. Статистичним методом велися обрахунки отриманих результатів.

Результатами досліджень встановлено, що високі фізичні та психоемоційні навантаження, яким піддаються курсанти під час підготовки на Q-курсі,

викликають відповідні витрати енергії в їхньому організмі. Найвищі показники середньодобових енерговитрат були зафіксовані під час першої фази відбору (6853±963,9 кКал). Дещо нижчими ці показники були під час третьої (6120±627,3 кКал) та п'ятої (6277±837,2 кКал) фаз. Друга та четверта фази достовірно ($p<0,001$) відрізнялися меншими, ніж у вищезгаданих фазах, показниками енерговитрат (4635±385,4 та 4824±541,3 кКал – відповідно).

При цьому енергетична цінність фактичних добових раціонів харчування мала достовірну різницю ($p<0,001$) з визначеними показниками енерговитрат в I – III та V фазах підготовки і не компенсувала фізичні та психоемоційні навантаження курсантів в ці періоди.

В IV фазі підготовки середньодобовий показник енерговитрат організму (4824±541,3 кКал) не мав статистичної розбіжності з калорійністю спожитої курсантами Q-курсу їжі, тобто фактичний раціон харчування компенсував їх енергетичні витрати в цій фазі навчання.

Неспроможність фактичного раціону харчування до адекватного компенсування реальних енерговитрат військовослужбовців на Q-курсі створює довготривалий енергетичний дисбаланс в організмі, що може призвести до його виснаження, зниження працездатності та передчасної дискваліфікації курсантів на різних фазах підготовки. Тому для забезпечення належного рівня боєздатності та збереження здоров'я військових фахівців ССО при високих енергетичних витратах організму на Q-курсі необхідна повна, адекватна до цих витрат, компенсація їх енергетичних та метаболічних потреб за рахунок раціонального харчування.

Крім енергетичного дефіциту, при розрахунковому аналізі раціону харчування за розкладками продуктів було зафіксовано неоптимальне співвідношення за основними компонентами їжі (білками, жирами та вуглеводами) при недостатньому споживанні вуглеводів при наднизькому споживанні фруктів влітку та недостатній кількості цукру в весняно-літній період.

При дослідженні раціонів харчування було виявлено недостатнє забезпечення військовослужбовців Q-курсу курячими яйцями, молоком, рибою, фруктами, свіжою зеленню тощо, що викликало сталу нестачу надходження до організму низки мікронутрієнтів, зокрема, вітаміну B9, кальцію, йоду та селену, що спостерігалося з певними сезонними коливаннями в раціонах харчування на протязі календарного року.

Виявлена невідповідність даних щодо макронутрієнтного (білків, жирів та вуглеводів) складу та енергетичної цінності харчового раціону вимагала

проведення його корекції.

Як метод корекції фактичного раціону харчування курсантів Q-курсу, нами була розроблена та запропонована для практичного застосування інформаційна модель розрахунку оптимального вмісту основних компонентів їжі в раціоні для забезпечення адекватного компенсування відомих або прогнозованих середньодобових енергетичних витрат на певних фазах підготовки. Перевірка ефективності інформаційної моделі під час практичної апробації засвідчила, що енергетична цінність розрахованого нею добового раціону харчування відповідала енергетичним потребам курсантів на всіх фазах Q-курсу та мала тісний кореляційний зв'язок із показниками їх середньодобових енерговитрат ($r=0,997$ при $p<0,001$), тобто адекватно їх компенсувала.

Розрахунки нутрієнтного та енергетичного складу раціону харчування курсантів за допомогою інформаційної моделі лягли в основу розробки Організаційно-методичних вказівок щодо раціонального харчування військовослужбовців Сил спеціальних операцій ЗС України, які були затверджені та введені в дію наказом командувача ССО ЗС України №534 від 11.11.2020 р.

УДК 629.039.58

Дерев'янко М. О., старший викладач кафедри технічного та тилового забезпечення факультету логістики Національної академії Національної гвардії України, підполковник.

Семенов В. В. здобувач першого (бакалаврського) рівня вищої освіти факультету логістики Національна академія Національної гвардії України, курсант

ЩОДО ПІТРИМАННЯ РІВНЯ ТЕХНІЧНОЇ ГОТОВНОСТІ ТЕХНІЧНИХ ЗАЗОБІВ СЛУЖБ ТИЛУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ

Особливості завдань НГУ потребують застосування ТЗСТ незалежно від того, виконуються ці завдання у мирний, чи воєнний час.

З цього випливає, що важливою складовою успішного виконання завдання є підтримання технічної готовності зразків технічних засобів служб тилу до виконання завдань за призначенням та в ході їх виконання.

Готовність ТЗСТ до застосування досягається шляхом:

- суворого дотримання вимог і правил їх експлуатації, які встановлені нормативно-технічною документацією;

- своєчасного і якісного ремонту зразків, що вийшли з ладу або пошкоджені;

- своєчасного і повного забезпечення військових частин НГУ майном та його раціонального використання;

- створення і дотримання установленого порядку в підрозділах, який забезпечує виконання всіх технічних вимог з підготовки до використання, технічного обслуговування, зберігання та ремонту ТЗСТ;

- підтримання рухомих засобів ремонту і технічного обслуговування в постійній готовності до виконання поставлених завдань;

- високого рівня спеціальної підготовки водіїв та інших спеціалістів служб тилу та ремонтних підрозділів.

- вдосконалим плануванням ТЗСТ на період виконання завдань за призначенням.

Але при плануванні використання ТЗСТ на період виконання завдань за призначенням, необхідно оцінювати рівень її готовності на заданий момент часу та безвідмовність техніки на період виконання завдання. Аналіз науково-технічної літератури показує, що таким вимогам відповідає комплексний показник надійності – коефіцієнт оперативної готовності.

Отже планування має на меті забезпечити:

- тилове та технічне забезпечення завдань, що покладені на в/ч НГУ;

- постійне утримання ТЗСТ в справному стані, готовності до використанням за призначенням;

- технічно правильне, ефективне та економічне використання ТЗСТ;

- своєчасне проведення технічного обслуговування ТЗСТ;

- розрахунок потреби в ПММ, експлуатаційних матеріалах, агрегатах, тентах, АКБ, а також у коштах для експлуатації та ремонту.

Невід'ємною складовою успішного виконання завдань на ряду з плануванням, підготовкою до застосування є підтримання в справному стані та швидке відновлення ТЗСТ в ході бойових дій чи виконання завдань за призначенням у відриві від ППД.

Отже з метою підтримання ТЗСТ в справному стані, їх швидкого, скритного відновлення запропоновано використання пересувної естакади для обслуговування та ремонту ТЗСТ, конструкція якої дозволяє оперативно та надійно захистити особовий склад технічного підрозділу від опадів під час несприятливих погодних

умов при проведенні обслуговування та ремонту ТЗСТ під час виконання завдань за призначенням у відриві від ППД.

УДК 687.1

Каплун С. О. кандидат педагогічних наук, доцент, начальник кафедри технічного та тилового забезпечення, Національна академія Національної гвардії України, полковник

УДОСКОНАЛЕННЯ ТЕХНОЛОГІЧНИХ ОПЕРАЦІЙ РЕМОНТУ ПРЕДМЕТІВ ВІЙСЬКОВОЇ ФОРМИ ОДЯГУ СУЧАСНИХ ЗРАЗКІВ

Проаналізовано досвід проведення ремонту (поточного та середнього) речового майна та визначено новітні технологічні операції що повинні проводитись при ремонті предметів військової форми одягу сучасних зразків у майстерні військової частини Національної гвардії України. Обґрунтовано порядок проведення сучасних технологічних операцій ремонту речового майна та пропозиції щодо використання при цьому необхідних зразків відповідного швейного обладнання.

На сучасному етапі розвитку Збройних Сил та Національної гвардії України на речове забезпечення військовослужбовців усіх категорій надходять сучасні зразки військової форми одягу та взуття що відповідають вимогам сьогодення.

У свою чергу комплексним завданням заходів речового забезпечення є не тільки належна організація експлуатації майна, але і проведення його своєчасного та якісного ремонту, особливо це стосується майна що видається військовослужбовцям строкової служби. Пов’язано це з тим що у процесі носіння (експлуатації) речове майно втрачає багато експлуатаційних і гігієнічних властивостей. Несвоєчасне очищення обмундирування та взуття зменшує їх теплозахисні властивості, гігроскопічність та повітропроникність, додає їм твердість, підвищує намокання і в остаточному підсумку може приводити до передчасного зносу. Різні види забруднень, що накопичуються на одязі, можуть служити також живильним середовищем для хвороботворних мікроорганізмів і сприяти поширенню інфекційних захворювань. У таких випадках виникає потреба в проведенні заходів, що відновлюють корисні властивості речового майна і в першу чергу у ремонті і професійному чищенні.

Поняття “ремонт” містить у собі елементи прогнозування термінів служби

предметів речового майна, періодичність ремонтних робіт, удосконалення технологічного процесу відновлення зношених предметів. Терміни носіння речового майна встановлюються з урахуванням виконання 1-3 середніх ремонтів. Таким чином, найважливішою умовою запобігання передчасного зносу речового майна є своєчасний ремонт і своєчасне та якісне чищення.

На початку 2000-х років організація ремонту речового майна детально визначалась Інструкцією з ремонту речового майна в Збройних Силах України. У залежності від ступеня зносу, характеру пошкоджень, переліку необхідних ремонтних робіт ремонт речового майна поділяється на поточний, середній і капітальний. Але на сьогоднішній день дана Інструкція вже не актуальна – відбулись значні зміни у формі одягу, технології виробництва військового одягу та взуття, змінились матеріали що використовуються при виробництві одягу та взуття. А саме – вимагає удосконалення сама технологія ремонту речового майна сучасних зразків: технологічних операцій поточного та середнього ремонту. Отже оновлення та чітке визначення переліку технологічних операцій ремонту для кожного предмету речового майна військової форми одягу буде ефективним напрямком удосконалення ремонту вцілому.

Таким чином ефективно налагоджена система експлуатації та особливо ремонту сучасних предметів речового майна військової форми одягу дозволяє забезпечувати нормативні терміни експлуатації речового майна, накопичення запасів постільної та натільної білизни відповідно до вимог норм утримання, робочого одягу, створення та підтримання у нормативній кількості предметів речового майна підмінного фонду та робочого одягу. Економічний ефект який буде отримано через повернення до експлуатації після ремонту предметів речового майна, що вислужили встановлені терміни – надасть можливість заощаджувати державні кошти на інші військові потреби держави.

Перспективу подальших досліджень вбачаємо у необхідності розробки та вдосконалення навчально-методичного забезпечення програм професійної підготовки молодших фахівців речової служби та нормативно-правового забезпечення організації ремонту речового майна у військовій частині Національної гвардії України, розроблення та удосконалення варіантів автоматизації планування, обліку ремонту речового майна та звітності у військовій частині, впровадження даного досвіду у практику речового забезпечення службово-бойової діяльності військових частин Національної гвардії України.

УДК 623.426

Ковтун А. В., доцент кафедри оперативного та логістичного забезпечення Національної академії Національної гвардії України;
Міллер О.Є., слухач 378 навчальної групи оперативного факультету Національної академії Національної гвардії України, майор

УДОСКОНАЛЕННЯ МЕТОДИКИ ВИЗНАЧЕННЯ РІВНЯ ОПЕРАТИВНОЇ ГОТОВНОСТІ АВТОМОБІЛЬНОЇ ТЕХНІКИ ДО ВИКОНАННЯ ЗАВДАНЬ ЗА ПРИЗНАЧЕННЯМ

Бойове застосування частин і підрозділів Національної гвардії України вимагає швидкого маневрування військ та їх перегрупування для успішного проведення операцій. Війська оснащуються сучасною автомобільною технікою, що забезпечить високий рівень їх оперативної мобільності.

У зв'язку з цим, необхідно оцінити сучасний рівень бойової готовності автомобільної техніки до виконання завдань, та спрогнозувати майбутній рівень бойової готовності при проведені заміни техніки.

Основними складовими бойової готовності військ є:

– високий рівень бойової та психологічної підготовки, фізична витримка і дисциплінованість особового складу;

– укомплектованість військовою технікою та її готовність до бойового застосування;

– забезпеченість необхідними запасами.

Основними показниками рівня бойової готовності військ є терміни їх підготовки до ведення бойових дій. При цьому враховується час виходу частин і підрозділів по тривозі з місць постійної дислокації та завершення всіх робіт в районі зосередження, своєчасність прибуття в повному складі частин і підрозділів в призначені райони, незалежно від дальності їх розташування, зберігаючи високу боєздатність озброєння, військової техніки та особового складу.

Поняття «бойова готовність машин» є комплексним, яке включає технічну готовність машини і готовність екіпажу до виконання бойової задачі.

Бойова готовність – це стан системи «екіпаж – машина», який визначає її здатність в заданий термін приступити до виконання бойової задачі і потенційну можливість її виконання.

Для переводу техніки з режиму очікування в готовність до бойового застосування виконуються роботи по розгерметизації машин, підготовки до пуску двигуна, пуску і прогріву двигунів до експлуатаційної температури, контрольному огляду машин з метою визначення їх готовності до руху, підготовці озброєння, радіостанцій, систем захисту та інш. Щоб підрозділи швидше покидали місця постійної дислокації, весь обсяг робіт ділять на два етапи. В парках виконується лише мінімум заходів, які гарантують швидкий і безаварійний вихід техніки в райони зосередження, де і завершуються всі інші роботи. Чим краще пристосована техніка до приведення в боєздатний стан, тим менші терміни її підготовки до бойового застосування. Показником підготовленості машин є середній термін проведення робіт по їх приведенню штатним екіпажом в повну бойову готовність в найбільш складних умовах.

В доповіді пропонуються шляхи підвищення оперативної готовності автомобільної техніки з урахуванням досвіду, набутого під час проведення

Операції Об'єднаних Сил.

В якості практичного результату запропонована конструкція пересувної естакади для обслуговування та ремонту автомобільної техніки в польових умовах.

УДК 355.611

Кужелович В. І., старший викладач кафедри автобронетанкової техніки, факультет логістики Національної академії Національної гвардії України, службовець.

ТИЛОВЕ ТА ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЧАСТИН ПІД ЧАС СПЕЦІАЛЬНОЇ ОПЕРАЦІЇ ПО РОЗШУКУ ТА ЗАТРИМАННЮ ОЗБРОЄНИХ ЗЛОЧИНЦІВ

Спеціальна операція по розшуку та затриманню озброєних злочинців проводиться у випадках, коли в ході пошукових заходів затримати злочинців (дезертирів та ін.) не вдалось, а район або місце їх можливого знаходження встановлено. Для проведення такої спеціальної операції притягуються сили та засоби, які маються в розпорядженні старшого оперативного начальника згідно плану службово-бойового застосування на мирний час.

В залежності від наявності часу на підготовку операції заходи по її підготовці в тиловому та технічному відношенні проводяться до початку операції в повному або скороченому обсязі. В усіх випадках в першу чергу видаються

запаси матеріальних засобів, готується озброєння, техніка та технічні засоби до застосування, проводиться комплекс заходів по підготовці особового складу. Особлива увага приділяється підготовці пошукових груп, заслонів та засад на підставі прийнятого рішення на спеціальну операцію, доводяться завдання підрозділам і органам тилу та технічного забезпечення, здійснюється планування тилового та технічного забезпечення підрозділів в спеціальній операції.

Технічне забезпечення здійснюється з використанням сил та засобів підрозділів технічного забезпечення та силами екіпажів і водіїв.

В районі проведення операції автомобільний транспорт використовується для перевезення військових нарядів до місць несення служби, в групи захвату надаються бронетранспортери або бронеавтомобілі, а в резерв, для забезпечення його дій – БТР або автомобілі.

В районі проведення операції усім машинам проводиться контрольний огляд з метою визначення технічного стану, обсягу, характеру та послідовності виконання робіт по технічному обслуговуванню та ремонту машин.

Контрольний огляд приводиться командирами підрозділів, до цієї роботи можуть залучатися спеціалісти майстерень по ремонту автомобільної і бронетанкової техніки.

Технічне обслуговування машин здійснюється в обсязі щоденного, силами водіїв і екіпажів. В першу чергу обслуговуються автомобілі і БТР, які виділяються для дій управління та резерву. При необхідності приймаються заходи по дообладнанню автомобілів засобами підвищення прохідності.

Усі роботи по технічному обслуговуванню проводяться з таким розрахунком, щоб не знижувалась готовність машин до їх негайного використання.

Ремонт техніки, яка вийшла із строю, здійснюється силами МРС-АТ, МТО-БТР, які в залежності від часу проведення операції розгортаються повністю або частково. Техніка, ремонт якої силами МРС-АТ, МТО-БТР неможливий, евакуюється до пункту постійної дислокації, або по домовленості здається на ремонтні підприємства, розташовані поблизу району проведення операції.

Заправка і дозаправка машин організується із рухомих засобів заправки по заявкам командирів підрозділів.

Поповнення запасів пального та автобронетанкового майна здійснюється шляхом підвозу їх із пунктів постійної дислокації, місцевих баз нафтопостачання та інших джерел по указівці відповідних начальників.

Таким чином, успіх виконання завдань частинами та підрозділами в спеціальній операції по розшуку і затриманню озброєних злочинців в повній

мірі залежить від своєчасного і повного забезпечення його підрозділів усіма необхідними матеріальними засобами, бойовою, спеціальною та іншою технікою.

УДК 007.51.001.63:331.101.1

Квітковський Ю. В., начальник відділу охорони праці Товариства з обмеженою відповідальністю «Харківський електро-машинобудівний завод»;

Каплун С. О. кандидат педагогічних наук, доцент, начальник кафедри технічного та тилового забезпечення, Національна академія Національної гвардії України, полковник.

ШЛЯХИ ЗМЕНШЕННЯ НЕГАТИВНОГО ВПЛИВУ ЗАСОБІВ ІНДИВІДУАЛЬНОГО БРОНЕЗАХИСТУ НА СЛУЖБОВУ ДІЯЛЬНІСТЬ ЛЮДИНИ

Під час використання будь-яких засобів індивідуального захисту (не тільки військових) необхідно враховувати особливості та можливості людей. Вивчення цих особливостей та можливостей складає предмет ергономіки. Ергономіка розглядає трудову діяльність, виробництво (у широкому розумінні) як систему «людина-машина», головним елементом якої є людина. Під машиною розуміється вся сукупність технічних елементів, з якими людина має справу під час трудової або службової діяльності. Загалом прийнято називати характеристики людини та машини, що виявляються в умовах їх взаємодії, терміном «людський фактор».

У військовій справі категорія «людський фактор» головним чином використовується у двох значеннях: по-перше, для характеристики взаємодії складної системи «людина – техніка» як причина (детермінант, чинник) якогось явища, найчастіше негативного (дорожно-транспортна пригода, аварія літака тощо), і, по-друге, як інтегральна сукупність і показник якісних характеристик людського складника бойового потенціалу військових формувань. Так В. П. Каширин у підручнику із військової психології характеризує людський фактор як реально діючу сукупність духовних і фізичних сил підрозділу, частини та окремих військовослужбовців (з переважанням духовної складової).

Як відомо, ступінь відповідності будь-якого оцінюваного об’єкту вимогам ергономіки прийнято позначати терміном «ергономічність». Відповідно,

властивості такого об’єкту, що виявляються у задовольнянні ергономічним вимогам, називаються «ергономічними властивостями», а їх кількісні характеристики – «ергономічними показниками». При оцінці якості елементів бойового спорядження, зокрема засобів індивідуального бронезахисту (ЗІБЗ) доводиться використовувати комплексні показники, що характеризують одночасно декілька властивостей (не тільки ергономічних, але й технічних), пов’язаних між собою та залежних одне від одного. Прикладом такого показнику може слугувати маса ЗІБЗ, що визначається особливостями конструкції даного елементу, і в той же час є й ергономічним показником. Іншими словами, низка ергономічних вимог виконується завдяки достатньому рівню технічних властивостей ЗІБЗ. Відтак рівні технологічних вимог можуть бути визнані задовільними, якщо вони забезпечують і необхідну ергономічність.

Ще за радянських часів була введена в дію типова номенклатура показників якості різних виробів (РД 50-64 – 84), у якій були зазначені їх наступні групи:

- Показники, що визначають придатність виробів за призначенням – функціональна та технічна ефективність;
- Показники, що визначають придатність виробів за надійністю – безвідмовність, довговічність, ремонтопридатність, здатність до тривалого зберігання;
- Ергономічні показники – фізіологічні, психологічні, антропометричні, гігієнічні;
- Естетичні показники – інформаційна виразність, раціональність форми, композиційність, досконаліть виконання;
- Показники економного використання матеріалів, енергії тощо – рівень або ступінь споживання матеріалів та енергоресурсів на виготовлення виробів;
- Технологічні показники – ступінь мінімізації витрат при виготовленні, експлуатації та відновленні виробу;
- Транспортні показники – придатність до транспортування;
- Показники стандартизації та уніфікації – насиченість виробу стандартизованими та уніфікованими частинами і деталями;
- Патентно-правові показники – ступінь оновлення технічних рішень та їх патентного захисту;
- Екологічні показники – ступінь забруднення навколишнього середовища при виготовленні та експлуатації виробу;
- Показники безпеки – відсутність шкідливих та небезпечних факторів, що створюються виробом.

Перші чотири групи показників характеризують придатність виробів до використання (так звані властивості споживання), інші – їх технічну досконаліть та економічність. Захисні властивості виробу створюють основу групи властивостей за призначенням.

Що стосується ЗІБЗ, то їх ергономічні показники можна згрупувати наступним чином:

- фізіологічні – визначають вплив ЗІБЗ на стан організму людини;
- психологічні – характеризують ставлення людини до використання ЗІБЗ, вдоволення або невдоволення (нехтування) їх використанням, вплив ЗІБЗ на психіку людини, яка їх використовує;
- тактико-технічні та гігієнічні – значення уражаючих факторів, на захист від яких розрахований ЗІБЗ, рівні залишкової дії таких факторів (забронева дія), їх гранично припустимі рівні, клімато-гігієнічні показники бойового використання ЗІБЗ (теплообмін, наминання та подразнення шкіри тощо);
- антропометричні – розміри ЗІБЗ, особливості геометричної форми та її відповідності людському тілу.

Характеризуючи вплив на людину, вся ця група показників оцінює можливі завади службовій (бойовій) діяльності, що можуть створювати ЗІБЗ, а також зміни у стані людини при їх використанні. В залежності від особливостей оцінюваного виробу деякі показники можуть не враховуватися, або у певні групи можуть вводитися додаткові показники. Наприклад, група показників безпеки виробу може бути включена у групу ергономічних показників.

Слід зауважити, що крім вищезгаданих показників, необхідно також враховувати можливість засвоєння людиною правил експлуатації ЗІБЗ. Ця властивість може бути охарактеризована тривалістю вивчення устрою даного зразка ЗІБЗ і тренуванням у його використанні, а також особливостями методики такого вивчення (наявність інструкцій по підгонці та використанню, їх коректність складання, наочність та доступність з точки зору сприйняття інформації людиною).

Важливо зважати також на естетичну оцінку ЗІБЗ, і взагалі будь-якого елементу уніформи та бойового спорядження; некрасиві, неестетичні та незграбні конструкції, що псують зовнішній вигляд людини, вже можуть викликати негативні емоції та негативне ставлення, а відповідно й прагнення відмовитися від їх використання. Вищевказані негативні відчуття будуть особливо характерними для ЗІБЗ, що спроектовані без урахування біомеханічних властивостей та ергономічних характеристик людського тіла, що неякісно виготовлені, або погано індивідуально підігнані. Крім того, ці відчуття

можуть бути пов’язаними із недостатньою фізичною підготовкою людини, яка використовує ЗІБЗ. З іншого боку, необхідність використання ЗІБЗ при негативному ставленні до них негативно впливає на відношення до всієї службової діяльності в цілому, може погіршити її результати.

При організації використання ЗІБЗ повинна бути виділена спеціальна задача методичного забезпечення засвоєння людиною правил раціональної експлуатації ЗІБЗ, зокрема способів їх підгонки по фігурі та спеціалізованого фізичного виховання, а саме:

1) наявність спеціально розроблених інструкцій (які, на жаль, часто відсутні), де повинні бути відображені не тільки загальні правила експлуатації, але також і послідовність підгонки ЗІБЗ.

2) проведення занять із:

- вивчення устрою зразків ЗІБЗ, що наразі перебувають у експлуатації;
- тренування у їх підгонці, одяганні та зніманні (зокрема для командирів нижчої ланки);
- наочної демонстрації їх захисних властивостей.

3) організація фізичної підготовки військовослужбовців або співробітників силових структур з урахуванням необхідності використання бронежилету, яка спрямована на розвиток певних груп м’язів, що виконують статичну або динамічну роботу під час носіння ЗІБЗ.

На даний час військовослужбовець, для успішного застосування ЗІБЗ у бойових умовах, повинен володіти, в основному, наступними загальнофізичними даними:

- досить розвиненою м'язовою системою (особливо м'язів черевного преса, плечового поясу, рук і ніг) і витривалістю, щоб успішно виконувати бойові задачі зі зброєю у ЗІБЗ і у відповідному переносному спорядженні;
- умінням максимально розслаблювати і в найбільшій мірі вимикати з роботи ті групи м'язів, які не беруть безпосередньої участі в утриманні тіла при веденні вогню для економії енергії тіла;
- сильними м'язами, які беруть участь в процесі дихання, щоб при стрільбі у ЗІБЗ, особливо лежачі, коли грудна клітка певною мірою здавлена, не відчувати труднощі у диханні;
- точністю і узгодженістю рухів, швидкістю реакції, добре розвиненим почуттям рівноваги тощо.

Підсумовуючи накопичений на даний час практичний досвід провідних спортсменів-стрільців, які приймають участь у змаганнях із кульової стрільби з довільних гвинтівок, що мають вагу до 8 кг, можна зробити певні рекомендації

про характер фізичної підготовки військовослужбовця, який використовує ЗІБЗ; сполучення навантажень, що зазнає спортсмен-стрілець, багато в чому співпадає з тим, що припадає на військовослужбовця у ЗІБЗ. Рекомендації полягають у використанні наявного комплексу фізичної зарядки спортсмена-стрільця як основи для створення комплексу фізичних вправ для військовослужбовців. Які застосовують ЗІБЗ під час службової (бойової) діяльності.

УДК 658.14

Крамаренко К. М., кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри менеджменту та військового господарства факультету логістики Національної академії Національної гвардії України

УПРАВЛІННЯ ФОРМУВАННЯМ ТА ВИКОРИСТАННЯМ ФІНАНСОВИХ РЕСУРСІВ БЮДЖЕТНИХ УСТАНОВ

Функціонування економічної системи будь-якого суб’єкта можливе за умови зростання ефективності використання фінансових ресурсів. З метою забезпечення ефективного управління цим процесом як на підприємствах, так і в неприбуткових та некомерційних установах і організаціях, повинна розроблятися фінансова політика, спрямована на залучення фінансових ресурсів, яка становить частину загальної фінансової стратегії.

Незадовільний фінансовий стан підприємств, який є наслідком неефективної фінансової політики, призводить до зниження припливу зовнішніх фінансових надходжень. Що стосується бюджетних установ, то їх фінансова політика повинна бути головним засобом у досягненні відповідної мети діяльності.

Фінанси неприбуткових установ і організацій становлять сукупність економічних відносин, що складається на грошовій основі в процесі виконання статутних завдань і пов’язані з формуванням і використанням грошових надходжень, необхідних для здійснення основної діяльності. Фінансова діяльність бюджетних установ здійснюється в порядку кошторисного фінансування на принципах плановості, цільового характеру, виділення коштів залежно від характеру показників діяльності установи, підзвітності розпорядникам коштів вищих рівнів. Джерелами фінансових ресурсів таких установ можуть бути бюджетні кошти, кошти від надання платних послуг,

благодійні внески, інші джерела доходів, не заборонені законодавством.

Ефективні форми управління фінансовими ресурсами дозволяють підприємству отримувати додатковий прибуток, а бюджетним установам, зокрема і військовим частинам, – вчасно і якісно виконувати покладені на них завдання з виробництва і надання суспільних благ та послуг.

Ступінь використання фінансових ресурсів формується під впливом цілої низки зовнішніх (політичні, економічні, соціально-правові, територіальні, демографічні, екологічні) та внутрішніх (організаційно-технічні, фінансово-економічні) факторів. Очевидно, що одні з перелічених факторів прямо впливають на ефективність використання фінансових ресурсів бюджетних установ і відіграють вирішальну роль, інші – опосередковано

У широкому розумінні «ефективний» означає такий, що приносить певну віддачу. Ефективне використання фінансових ресурсів означає не тільки одержання максимальної віддачі від них, але й правильний розподіл їх вкладення, що забезпечить тим самим оптимальне співвідношення ресурсів з метою одержання максимального результату від їх використання. Найбільш істотним питанням у теорії ефективності є питання про вибір критерію ефективності. Ефективність характеризує співвідношення витрат і ефекту. Економічне обґрунтування рекомендацій щодо використання фінансових ресурсів здійснюється за рівнем ефективності (ресурсовіддачі). Раціональність використання ресурсів на функціонування військової організації забезпечується передусім економічним обґрунтуванням рішень, яке здійснюється на основі зіставлення корисного ефекту від їх реалізації і відповідних витрат. В якості показника корисного ефекту військової частини можна використати узагальнюючу оцінку її діяльності, яка отримується за результатами підсумкової перевірки і має вид бальної оцінки і (або) ступеню можливості виконати потрібний обсяг завдань за призначенням.

З урахуванням часткових показників, узагальнюючий показник повинен трансформуватися у форму, що відбиває структурний зміст і спрямованість факторів впливу на ефективність використання фінансових ресурсів, яка передбачає не тільки віддачу від кожного виду ресурсу, але й оптимальність структури ресурсів. Для підвищення ефективності управління фінансовими ресурсами бюджетних установ необхідно брати до уваги всі можливі важелі та фактори впливу, а також чинники впливу на управління фінансовими ресурсами загальний розвиток.

УДК 355.611

Мельніков С. М., старший викладач кафедри автобронетанкової техніки, факультет логістики Національної академії Національної гвардії України

ТИЛОВЕ ТА ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЧАСТИН В СПЕЦІАЛЬНІЙ ОПЕРАЦІЇ ПРИПЕНЕННЯ МАСОВИХ ПОРУШЕНЬ ГРАМАДСЬКОГО ПОРЯДКУ В НАСЕЛЕНИХ ПУНКТАХ

Для припинення масових порушень громадського порядку в населених пунктах, якщо заходи, які приводяться місцевими органами влади не привели до успіху, для надання допомоги органам МВС притягуються частини та підрозділи НГУ і проводиться спеціальна операція.

Організація тилового та технічного забезпечення спеціальної операції буде проходити в умовах тривалого відриву від пунктів постійної дислокації , можливими випадками їх блокади, необхідності перекидання значних обсягів матеріальних засобів, як правило, автомобільним транспортом, створення встановлених запасів, необхідністю постійного їх поповнення, організації надійного, зберігання і суворого обліку, підвищеними вимогами до озброєння та екіпірування військовослужбовців. На організацію тилового та технічного забезпечення впливає також місце підрозділу, частини в бойовому порядку, інші фактори. Кількість сил та засобів, які притягуються до спеціальної операції, завдання, озброєння та екіпірування особового складу, засоби підсилення визначаються рішенням старшого оперативного начальника.

Автотехнічне забезпечення організується начальником автомобільної служби. В період підготовки він уточнює через штаб частини спосіб передислокації в район дій.

В найкоротші терміни здійснюється укомплектування частини транспортними засобами і спеціальними машинами, проводиться їх дозаправлення, технічне обслуговування, а при необхідності і підготовка до транспортування залізничним (повітряним) транспортом, здійснюється підготовка підрозділів .

Запаси пально-мастильних матеріалів і автомобільного майна створюються, як правило, підвищені, встановлені старшим начальником.

При підготовці до здійснення маршу своїм ходом, начальник автомобільної служби контролює хід підготовки і формування колони, встановлює порядок заправки машин на шляху прямування, створює резерв машин та водіїв,

визначає та ставить завдання технічному замиканню.

При здійсненні маршу особлива увага приділяється роботі технічного замикання, у склад якого включають засоби заправки, транспорт з автобронетанковим майном, резервні машини, тягачі, майстерні технічного обслуговування та ремонту.

Частини, яким були придані машини Збройних Сил та цивільних , облік роботи цих машин ведуть окремо, а підсумкові данні щомісячно звіряються з даними підприємств, про що складаються акти звірки у вільній формі. Треба враховувати, якщо орендований транспорт цивільних підприємств здійснював заправку ПММ із фондів частин, то необхідно щомісячно виставляти автопідприємствам рахунок на оплату ПММ.

При проведенні операції зорганізуються контрольні огляди, технічне обслуговування та поточний ремонт автомобілів. Машини, потребуючі тривалого ремонту, евакуюються (відвантажуються) в пункт постійної дислокації або відновлюються в місцевих авторемонтних підприємствах.

Заправка машин здійснюється рухомими засобами заправки, а також у військових частинах, які дислокуються в населеному пункті, і місцевих нафтобазах.

Таким чином, завдання пов'язані з організацією тилового та технічного забезпечення спеціальної операції потребують неординарних підходів, новаторства, удосконалення матеріальної бази служб тилу та технічного забезпечення.

УДК 321.2.12

Науменко М. О., професор кафедри менеджменту та військового господарства факультету логістики Національної академії Національної гвардії України

АНАЛІЗ ЕФЕКТИВНОСТІ ЛОГІСТИКИ ВІЙСЬКОВИХ ПІДРОЗДІЛІВ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ

На сьогоднішній день логістика як наука відіграє дуже велику роль в господарській діяльності як на макро- та мікро- рівнях. За допомогою ряду логістичних методів і моделей з’являється можливість: оптимізувати систему виробництва, скоротити витрати, випустити продукцію в заданій кількості та

належної якості, при цьому, додержуючись певних термінів і місця виробництва. Головні принципи логістичного підходу вимагають інтеграції матеріального та технічного забезпечення військових підрозділів Національної гвардії України, транспорту, виробництва, збуту і передачі інформації про товари та сировинну бази у єдину систему, що повинно підвищити ефективність службово-бойової діяльності у кожній із цих сфер і міжгалузеву ефективність. Завдяки такій концепції використання грошових коштів, закупівля сировини і матеріалів стає більш раціональним, оскільки з'являється можливість зробити оптимальну систему постачання, належним чином організувати процес виробництва і розподілу готової продукції, а також пов'язані з цим інформаційні процеси, супроводжуючи всі стадії організації виробництва [1].

Метою дослідження є побудова моделей оцінки та аналізу ефективності логістики військових підрозділів Національної гвардії України з урахуванням всієї сукупності фінансово-економічних процесів та існуючих підсистем і ланцюгів логістичної системи і обґрунтування шляхів вдосконалення існуючої логістичної системи.

Управління логістичними системами базується на методі залучення окремих взаємопов'язаних елементів в інтегрований процес з метою запобігання нераціональних витрат; матеріальних, фінансових, трудових ресурсів. Більшість же підрозділів Національної гвардії України організовано за традиційною функціональною ознакою, не пристосованих до вилучення додаткового ефекту від логістики. Для ефективного інтегрального ефекту функціонування військових підрозділів Національної гвардії України сукупна діяльність її підсистем повинна мати такі властивості: прагнення виконати єдину мету, мати тісний взаємозв'язок всіх підсистем військових підрозділів Національної гвардії України, володіти інтегративними якостями, тобто мати здатність поставити потрібну продукцію у потрібний час, в потрібне місце, необхідної якості і кількості з мінімальними витратами, мати здатність адаптуватися до мінливих умов зовнішнього середовища. Використання загальної теорії систем і методологічних принципів логістики припускає декомпозицію логістичної системи на структурні складові: підсистеми, ланки, елементи, канали, ланцюги і т.і. Такий поділ називають об'єктною декомпозицією.

З позицій мікрологістики декомпозиція логістичної системи на підсистеми, ланки та елементи визначає ієрархію управлінських функцій (планування, організація, контроль, координація, аналіз і т.п.) в службі логістики військових підрозділів Національної гвардії України (суб'єкт управління). Декомпозиція

логістичної мережі на логістичні канали та логістичні ланцюги дозволяє оптимізувати рішення з формування логістичної інфраструктури військових підрозділів Національної гвардії України, що підтримує процеси руху продукці з позицій стратегії військових підрозділів Національної гвардії України і найбільш повного задоволення вимог підрозділів Національної гвардії України.

Забезпечення сталого розвитку військових підрозділів Національної гвардії України, стабільності результатів їх службово-бойової діяльності, досягнення цілей, що відповідають цілям військових підрозділів Національної гвардії України, неможливо без розробки і впровадження комплексу стратегічних заходів, реалізація яких в сучасній трансформаційній економіці обумовлюється рівнем логістичної інфраструктури, що приводить до необхідності розгляду проблем ефективного управління та оптимізації логістичного відділу підрозділів Національної гвардії України. Управління процесами логістичної діяльності підрозділів Національної гвардії України характеризується як високим ступенем складності структури економічних систем, так і високим рівнем складності протікаючи у ній процесів. Проблеми розробки моделей логістичного управління, адаптованих до специфіки управління на кожному окремо взятому підрозділі Національної гвардії України є якісно новими, оскільки в сучасній ринковій економіці військовий підрозділ Національної гвардії України є самостійним суб'єктом господарювання. У дослідженні пропонується удосконалення системи та структури логістичного відділу за допомогою вдосконалення і створення моделей системи управління логістичною діяльністю підрозділів Національної гвардії України.

Таким чином, новизна одержаних результатів в дослідженні полягає в удосконаленні комплексу моделей оцінки, аналізу та управління логістичною системою, заснований на теорії організації логістичного відділу виробничо-економічної системи, врахування дії факторів зовнішнього та внутрішнього середовища та їх довгострокової взаємодії. Практичне значення одержаних результатів дослідження полягає в тому, що запропонований комплекс моделей може бути використаний у службово-бойовій діяльності військових підрозділів Національної гвардії України з метою мінімізації логістичних витрат за допомогою запропонованих моделей. Також за допомогою моделей сценаріїв та оцінки ефективності роботи логістичного відділу стає можливим модернізація існуючої логістичної системи військових підрозділів Національної гвардії України.

УДК 355.415

Павленко С. О., кандидат військових наук, заступник начальника кафедри технічного та тилового забезпечення факультету логістики Національної академії Національної гвардії України, підполковник.

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ВПЛИВУ НА ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ

Хто володіє інформацією - той володіє світом. Це легендарний вислів людини, яка вчасно зуміла зорієнтуватися в тому, що відбувається і використати це на свою користь. Натан Майєр Ротшильд увійшов у світову історію, його успіх досі розбирають в різних посібниках і підручниках. Він став зразком того, як знання і грамотне управління достовірною інформацією призводять до досягнення поставленої мети.

Сучасне життя, а тим більше сучасна діяльність Національної гвардії України неможливо уявити без інформаційних технологій. Світ оповитий інформаційними потоками, що мають різну середу для її передачі. Збір, аналіз і зберігання інформації - це першочергові завдання не тільки сучасної людини, а й суспільства в цілому, в тому числі діяльності Національної гвардії України.

За допомогою інформаційних технологій змінилася тактики ведення військових і інших конфліктів. Інформація та дезінформація перетворюються на небезпечну зброю залежно від того, в чиїх руках опинилися відомості і з якою метою вони застосовуються. Спроби впливати за допомогою інформації на свідомість людини простежуються ще в працях Н. Макіавеллі («Государ») або Сунь Цзи («Мистецтво війни»). У будь-які часи завжди цінувалося вміння зібрати якісну інформацію і ввести противника в оману.

На ранньому етапі свого розвитку інформаційна війна була супутньою частиною збройного конфлікту, метою якого було захоплення територій. На даний момент інформаційна війна часто відокремлена від «гарячого» протистояння і займає чільну позицію. Американський військовий фахівець Томас Рон одним з перших ввів поняття «інформаційна війна». Даний термін активно використовувався у військовій сфері, але з розвитком ЗМІ і комунікаційних технологій придбав трохи інше значення. Класифікація та способи інформаційної війни Мартін Лібікі визначає сім видів інформаційної війни:

Командно-управлінська - ставить перед собою мету позбавити контролю, налагодженого зв’язку між командуванням і виконавцем.

Розвідувальна війна - передбачає збір цінної інформації для нападу і власного захисту.

Електронна війна - метою є виведення з ладу всіх електронних комунікацій.

Психологічна війна - пропаганда і інформаційне зомбування населення.

Хакерська війна - злом і доступ до будь-яких даних (електронна пошта, банківські картки, особисті файли, листування і так далі) і несанкціоноване їх використання.

Економічна війна - інформаційна блокада (обмеження комерційної діяльності) або інформаційний імперіалізм (політична інформаційна атака).

Кібервійна - ставить перед собою мету захопити комп'ютерні дані, вистежити об'єкт, порушити роботу інфраструктури, яку належить мати інформаційні технології.

Використовуючи дану класифікацію, можна стверджувати, що проти інформаційного забезпечення діяльності Національної гвардії України, може вестись противником більшість видів інформаційних війн (розвідувальна, електронна, психологічна, хакерська та кібервійни), що в свою чергу може привести до втрати управління військами і, як наслідок, зниження бойової готовності підрозділів Національної гвардії зокрема та Національної гвардії України (як складової частини сектору безпеки і оборони) в цілому.

Тому питання інформаційного забезпечення (збір, збереження, узагальнення, передача, інформаційні потоки) діяльності Національної гвардії України є актуальним і потребує подальших досліджень.

УДК 623.4

Рікунов О. М., кандидат технічних наук, старший викладач кафедри технічного та тилового забезпечення факультету логістики Національної академії Національної гвардії України, підполковник.

ОСНОВНІ НАПРЯМКИ УДОСКОНАЛЕННЯ ВІЙСЬКОВОЇ АВТОМОБІЛЬНОЇ ТЕХНІКИ

Одним із головних напрямків діяльності НГУ у 2021 році є оснащення військових частин та підрозділів Національної гвардії новітнім та

модернізованим озброєнням, військовою та спеціальною технікою, спеціальними засобами та обладнанням з урахуванням їх потреб.

Вирішення цього завдання можливе за умови виконання комплексу завдань і заходів за основними пріоритетними напрямами.

Подальше вдосконалення військової автомобільної техніки (ВАТ) визначається **Концепцію розвитку Національної гвардії.** В основу концепції покладено аналіз бойових втрат особового складу і техніки в антитерористичній операції (ООС), вивчення закордонного досвіду створення та використання бронеавтомобілів, їх бойових можливостей, а також засобів виявлення і ураження противника. Головною метою є повне, своєчасне і всебічне задоволення потреб військових частин НГУ у ВАТ, розвиток основних класів в складі перспективних уніфікованих сімейств. Так, пропонується враховувати в типаж тільки ті зразки ВАТ, які відповідають перспективним вимогам військ і володіють достатнім рівнем тактико-технічних характеристик. Передбачається, що це дозволить підвищити бойові можливості військової автомобільної техніки, яка використовується в підрозділах Національної гвардії України.

Виробництво ВАТ вже давно проводиться на основі широкої уніфікації з вантажними повноприводними автомобілями цивільного призначення. У зв'язку з цим їх технічний рівень і якість, вартісні показники і конкурентоспроможність визначаються загальними рішеннями проблем автомобілебудування в Україні. Подальший розвиток силових структур пред'являє до ВАТ високі вимоги, оскільки техніка постійно використовується в бойовій обстановці, при постійній загрозі ураження вогнем противника, в непередбачуваних бойових зіткненнях.

Групам військовослужбовців нерідко доводиться діяти у відриві від своїх частин, абсолютно самостійно. Тому, крім звичних технічних характеристик, від армійських автомобілів потрібно ще і скритність, захищеність і живучість. Висуваючи свої вимоги заводам-виробникам, замовники зорієнтовані на найвищі показники, досягнуті зараз в світі.

До них можна віднести:

- підвищення надійності за рахунок створення вузлів, агрегатів і систем, що забезпечують безвідмовну роботу, а також розвитку і впровадження інтегрованих систем діагностики та попередження про граничний стан; зниження рівня помітності, підвищення скритності і захищеності базових шасі за рахунок зниження рівня інфрачервоного, акустичного, оптичного і радіовипромінювання;

- підвищення рівня готовності до застосування за рахунок зниження часу підготовки техніки до використання в різних, в т. ч. екстремальних, природно-кліматичних і температурних умовах;

- підвищення мобільності за рахунок забезпечення високих максимальних і середніх швидкостей руху по всіх видах доріг і місцевості;

- зниження витрат на протязі всього життєвого циклу автомобільного шасі від його розробки, серійного виробництва, експлуатації та утилізації.

Як показує проведений аналіз, подальше вдосконалення ВАТ вимагає пошук і реалізацію конструкторських пропозицій, нових матеріалів і технологій, вирішення організаційних питань і залучення всього накопиченого досвіду і знань.

Відповідно до цього перспективний розвиток ВАТ, підтримання технічного рівня парку машин, що відповідає вимогам бойової готовності і боєздатності підрозділів Національної гвардії України, слід вести за двома основними напрямками:

а) комплектування новими зразками ВАТ під монтаж озброєння та спеціального обладнання;

б) проведення дослідницьких робіт з модернізації серійно-випускаємих зразків ВАТ, як на заводах промисловості, так і в підрозділах силових структур.

Для досягнення поставлених цілей ставиться питання про вирішення ряду задач, а саме:

- істотне скорочення номенклатури і кількості марок ВАТ, які використовуються в підрозділах НГУ;

- розробка перспективних зразків ВАТ в складі уніфікованої лінійки з реалізацією в їх конструкції комплексної захищеності, рухливості, готовності та надійності;

- закупівля нової сучасної автомобільної техніки для НГУ;

- виведення зі складу підрозділів фізично і морально застарілої ВАТ;

- організація в НГУ системи технічного нагляду.

- збереження та нарощування науково-технічної і технологічної бази виробництва ВАТ.

Передбачається, що вирішення перерахованих вище завдань забезпечить підвищення таких найважливіших показників ВАТ як максимальна швидкість руху і прохідність, не менше ніж на 10-15%.

УДК 658.7

Сахненко О. І., старший викладач кафедри менеджменту та військового господарства факультету логістики Національної академії Національної гвардії України

АНАЛІЗ СКЛАДОВИХ ЕФЕКТИВНОСТІ ЛОГІСТИЧНОЇ СИСТЕМИ НЕПРИБУТКОВИХ ПІДПРИЄМСТВ

У процесі функціонування логістична система неприбуткових підприємств перетворює вхідний логістичний потік у певний набір результатів логістичної діяльності на виході системи.

Результати логістичної діяльності неприбуткових підприємств характеризують рівень розробки логістичних стратегій, а також результативність реалізації цих стратегій на операційному рівні логістичної системи.

Визначення ефективності логістичної діяльності неприбуткових підприємств є одним із ключових завдань як для дослідження поточного стану логістичної системи, так і для формування логістичної стратегії підприємств.

Важливе значення дослідження ефективності як з наукової, так і з практичної точки зору полягає у формуванні дієвої сукупності індикаторів стану логістичної системи. Така сукупність індикаторів необхідна підприємствам для побудови механізмів управлінських впливів на елементи логістичних систем.

Ефективність логістичної системи – це співвідношення між заданим (цільовим) показником результату функціонування системи й фактично реалізованим, тобто ступінь фактичного досягнення результату логістичної діяльності.

Багато науковців основним критерієм ефективності логістичної системи вважають мінімізацію логістичних витрат. Цей підхід, безумовно, вкрай важливий в сучасних умовах, але, розглядаючи питання мінімізації витрат, іншим критерієм ефективності управління логістичною діяльністю є забезпечення необхідного рівня логістичного сервісу.

Ефективність логістичної системи деякі науковці визначають як показник (або система показників), який характеризує рівень якості функціонування логістичної системи за заданого рівня загальних логістичних витрат. При оцінці пропонується використовувати витрати, задоволення споживачів (якість), час, активи.

Витрати виражаються або загальною грошовою сумою витрат, або грошовою сумою з розрахунку на одиницю продукції (питомі витрати), або часткою в обсязі продажів. Задоволення споживачів (якість) характеризують здатність фірми досягти повного задоволення запитів своїх клієнтів. Часові показники характеризують можливість підприємства швидко реагувати на запити споживачів. Основними часовими показниками є: тривалість виробничого циклу від замовлення на поставку ресурсів до випуску готового продукту, час реакції ланцюга постачань, виконання виробничого плану. Активи оцінюють ефективність використання капіталу, що проінвестований у інфраструктуру та обладнання, обігового капіталу, що «заморожений» у товарних запасах. Оцінка активів показує швидкість обороту обігових коштів (зокрема запасів) та окупність основних засобів.

Величина ефективності логістичного ланцюга здебільшого становить менше ніж 10 %. Для підвищення показника ефективності, насамперед, необхідно домогтися всебічного розуміння аналізованих логістичних процесів і скоротити час, що не збільшує цінність. Наведені логістичні показники не мають великого значення, якщо вони не застосовуються для порівняння з певними стандартами. Такими стандартами можуть бути абсолютні стандарти (найкращі можливі результати, ідеальні результати діяльності), цільові стандарти (цільові показники, що встановлюються через систему цілей підприємства та вважаються підприємством реальними та досяжними), минулі стандарти (найкращі показники діяльності, що були отримані в минулому у подібних до поточних умовах), стандарти конкурентів (найкращі показники по ринку, так звані «кращі практики»).

BSC-модель (balansed scorecard) являє собою інтегрований набір фінансових і нефінансових показників, які дозволяють оцінити діяльність підприємства з виділенням чотирьох напрямів, а саме: взаємовідносин з клієнтами, внутрішніх процесів діяльності, фінансів, інновацій розвитку та підготовки товарів. Система BSC пов’язує нефінансові показники стратегічного та операційного рівня діяльності з фінансовими показниками, та, що найбільш важливо, з бізнес-процесами, що забезпечують логістичний сервіс споживачам.

BSC-модель виступає інструментом системи управління. Ця модель орієнтує менеджмент на адекватний стратегічний розвиток, який на відміну від традиційного управління зосереджений переважно на фінансових показниках. Система збалансованих показників дає можливість розширити інформаційні можливості управління шляхом застосування нефінансових показників при оцінці результатів діяльності підприємства.

Ще одним підходом до визначення ефективності логістичної системи є концепція «діаграм збалансованих переваг». За цією концепцією логістична система досліджується за допомогою ключових показників ефективності (як фінансових, так і нефінансових), які надають можливість застосувати найбільш досконалі та доречні засоби досягнення цілей. Якщо порівняти цю методику з методиками, що використовують традиційні показники (тільки фінансові показники, показники витрат), можна відзначити, що підприємство отримує значно більше індикаторів стану логістичної системи та більш точних важелів впливу на досягнення цілей логістичної діяльності. Цей підхід дає можливість більш гнучкої та точної ідентифікації стану логістичної системи, а також такі системи легко трансформуються в стратегії управління логістикою та ланцюгами постачань. Якщо вдається знайти показники ефективності, що мають безпосереднє відношення до досягнення стратегічних цілей, то тоді ці параметри можуть стати основою для розробки більш докладної схеми одержання переваг, ніж при використанні традиційних підходів.

Відповідно до системного підходу будь-яка логістична система досягає успіху тільки в тому випадку, якщо: цілі всіх елементів системи не суперечать головній меті і присутні цілісна координація і контроль над роботою кожного елемента системи. Виходячи з цього, в сучасних умовах керівництво повинно розробляти комплексні програми з підвищення ефективності функціонування кожної структури, кожного відділу, кожної одиниці логістичної системи. Проведення систематичної оцінки ефективності функціонування логістичної системи є свого роду контролінгом її діяльності, оскільки результати оцінки дозволяють керівникам знаходити вузькі місця системи, виявляти області резервів системи і приймати миттєві управлінські рішення.

Моніторинг складових ефективності логістичної системи дозволяє істотно підвищити ефективність роботи, а також рівень конкурентоспроможності підприємств та неприбуткових організацій в секторі безпеки та оборони України унаслідок підвищення результативності логістичного обслуговування.

УДК 355.6

Сахно І. В., кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри менеджменту та військового господарства Національної академії Національної гвардії України

ПОРЯДОК ВСТАНОВЛЕННЯ ВАРТІСНИХ ОЗНАК ПРЕДМЕТІВ, ЩО ВХОДЯТЬ ДО СКЛАДУ МАЛОЦІННИХ НЕОБОРОТНИХ МАТЕРІАЛЬНИХ АКТИВІВ У ВІЙСЬКОВИХ ЧАСТИНАХ

Згідно Наказу Міністерства фінансів України від 28.12.2020 р. № 816 «Про затвердження Змін до деяких Методичних рекомендацій з бухгалтерського обліку для суб'єктів державного сектору» з 01.01.2021 р. були внесені зміни, що стосуються вартісних критеріїв віднесення об’єктів до складу основних засобів. А саме з Методичних рекомендацій з бухгалтерського обліку основних засобів суб’єктів державного сектору та Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку в державному секторі 121 «Основні засоби» виключили вартісний критерій у розмірі 6000 грн, який розмежовував основні засоби та малоцінні необоротні матеріальні активи.

Однак без вартісного критерію не обійтися. Адже кожна військова частина щорічно купує, створює та виготовляє різноманітні необоротні активи. Деякі з них потребують ретельного обліку і контролю. Водночас є чимало таких, котрі можна і треба обліковувати за спрощеною схемою. Щоб відокремити одні від інших, і потрібен вартісний орієнтир. Для бюджетних установ такий критерій відіграє вирішальну роль у питаннях застосування КЕКВ при плануванні і здійсненні видатків на придбання необоротних активів.

Методичні рекомендацій щодо облікової політики суб'єкта державного сектору, затверджені наказом Міністерства фінансів України від 23 січня 2015 р. № 11, згідно зі змінами було доповнено новим пунктом, відповідно до якого вартісні ознаки предметів, що входять до складу малоцінних необоротних матеріальних активів можуть установлюватися суб'єктом державного сектору самостійно, з обґрунтуванням критеріїв щодо визначення таких ознак.

Водночас чинне законодавство не містить **жодних обмежень** щодо розміру вартісних ознак малоцінних необоротних матеріальних активів для бюджетних установ в цілому і військових частин зокрема. Фактично можна установити будь-який вартісний критерій, котрий відповідатиме потребам військової частини. Проте обрані вартісні ознаки предметів, що входять до складу малоцінних необоротних матеріальних активів, необхідно обґрунтувати. Зробити це модна двома способами. Один із них – зазначити у Наказі про облікову політику, що з урахуванням постійного зростання рівня цін на відповідні групи товарів військова частина установила вартісні ознаки предметів, що входять до складу малоцінних необоротних матеріальних активів, на рівні «…» грн. Однак такий підхід не є достатньо обґрунтованим.

Другий спосіб – обґрунтувати вартісний критерій віднесення об’єктів до малоцінних необоротних матеріальний активів за допомогою конкретних розрахунків. Так, наприклад, можна зробити вибірку необоротних активів, придбаних протягом останніх кількох років, і визначити їх середню вартість. При цьому до розрахунку слід включити лише ті об’єкти, котрі потенційно можуть обліковуватися і як основні засоби, і як малоцінні необоротні матеріальні активи.

Інший спосіб – проіндексувати вартісний критерій у розмірі 6000 грн, що діяв з червня 2016 р. до грудня 2020 р. включно. Для цього слід знати показники індексів споживчих цін починаючи з місяця, наступного за місяцем запровадження вартісної ознаки (травень 2016 р.). Згідно з даними Державної служби статистики України індекс споживчих цін становив: у червні 2016 р. – 99,8, у липні 2016 р. – 99,9, у серпні 2016 р. – 99,7, у вересні 2016 р. – 101,8, у жовтні 2016 р. – 102,8, у листопаді 2016 р. – 101,8, у грудні 2016 р. – 100,9; за 2017 р. – 113,7; за 2018 р. – 109,8; за 2019 р. – 104,1; за 2020 р. – 105,0.

Скоригований розмір вартісної ознаки з урахуванням індексів інфляції буде становити: 6000 грн х (0,998 х 0,999 х 0,997 х 1,018 х 1,028 х 1,018 х 1,009 х 1,137 х 1,098 х 1,041 х 1,05) = 6000 грн х 1,458 = 8748 грн. З урахуванням проведених обчислень та прогнозованого рівня інфляції на наступний рік вартісні ознаки малоцінних необоротних матеріальних активів можуть бути встановлені на рівні 10000 грн за одиницю (комплект) включно (без ПДВ).

Таким чином, встановлення вартісних ознак малоцінних необоротних матеріальних активів – важлива складова облікової політики військової частини. Згідно з Методичними рекомендаціями щодо облікової політики суб’єктів державного сектору вартісні ознаки малоцінних необоротних матеріальних активів важливо закріпити безпосередньо в розпорядчому документі про облікову політику військової частини. Бо саме у такий спосіб можна забезпечити **дотримання єдиних облікових підходів** у межах одного головного розпорядника. У свою чергу, це дає змогу уникнути складнощів при здійсненні операцій із внутрішнього переміщення необоротних активів, а також складанні зведеної (консолідованої) звітності головними розпорядниками.

УДК 614.841

Третьяков О.В., доктор технічних наук, професор, начальник служби охорони праці ТОВ «Іпріс-Профіль»;

Доронін Є.В., кандидат технічних наук, доцент, доцент кафедри природоохоронних технологій, екології та безпеки життєдіяльності Харківського національного економічного університету імен С. Кузнеця;

Нестерненко Р.В., кандидат економічних наук, доцент кафедри технічного та тилового забезпечення Національної академії Національної гвардії України, підполковник.

ВИЗНАЧЕННЯ СОЦІАЛЬНОГО ТА ІНДИВІДУАЛЬНОГО ПОЖЕЖНОГО РИЗИКІВ У БУДІВЛЯХ І НА ТЕРИТОРІЇ ОБ'ЄКТУ

У третьому тисячолітті людство вступило в новітню еру свого існування, яка характеризується тим, що потужності засобів впливу на довкілля, створених ним, вперше стали порівняними з природними силами нашої планети. На даному етапі розвитку сучасної цивілізації проблема забезпечення безпеки кожної людини, будь-якої країни, усієї світової спільноти є найбільш насущною, найважливішою потребою сучасності, бо мова йде про благополучне розв'язання кризової ситуації, забезпечення виживання цивілізації і створення умов задля її сталого розвитку.

Для того, щоб забезпечити безпеку будь-якого об'єкту захисту (будь-якої системи), потрібно вміти протистояти небезпекам, які йому загрожують. Так при аналізі проблеми небезпеки (будь-якого об'єкту) з'являються два основні поняття – небезпека і безпека, які потребують відповідних визначень (хоча, здається, очевидним, що «безпека» є просто відсутність всілякої «небезпеки»).

До цих двох понять треба додати ще одне – «ризик», навколо якого в останні десятиріччя серед фахівців ведеться жвава полеміка. Це поняття у деякій мірі пов'язує два перші поняття. Так утворюється основна тріада понять теорії ризику і безпеки, яка активно формується і розвивається в наш час: «небезпека – ризик – безпека».

Метою доповіді є визначення методичних підходів для оцінки соціального та індивідуального ризику у будівлях і на території об'єкту.

Постановою Кабінету Міністрів України від 5 вересня 2018 р. № 715 затверджено критерії, за якими оцінюється ступінь ризику від провадження господарської діяльності та визначається періодичність здійснення планових

заходів державного нагляду (контролю) у сфері техногенної та пожежної безпеки Державною службою з надзвичайних ситуацій.

Для об'єктів, в яких перебуває значна кількість людей, соціальний пожежний ризик визначають за умови, коли в процесі виникнення пожежі може постраждати в результаті дії небезпечних факторів пожежі не менше 10 осіб.

Соціальний пожежний ризик $R_{в.о.с}$ у приміщені об'єкта виробничого призначення залежить від надійної роботи системи сповіщення про пожежу, імовірності присутності людей в приміщенні, критичного часу пожежі та імовірності евакуації людей за цей час, а також від надійності роботи технічних споряджень, які спрямовані на забезпечення безпечної евакуації людей. Отже, процес евакуації людей з приміщення починається з моменту виникнення пожежі, яка має частоту відповідно до визначеного пожежного ризику для об'єкта (будівлі) виробничого призначення, який розглядаємо. Тоді соціальний пожежний ризик можна визначити за залежністю:

$$R_{в.о.с} = R_{в.о.б} \cdot R_c \cdot P_{пр.л} \cdot (1 - P_{ев.л}(\tau_{п.е}))(1 - P_{без.л}(\tau_k)) \le [R_{в.о.с}],$$

де $R_{в.о.б}$ – потенційний пожежний ризик для цеху (будівлі); R_c – ризик відмови системи сповіщення; $P_{ев.л}(\tau_{п.е})$ – імовірність успішної евакуації людей з приміщення, в якому виникла пожежа; $\tau_{п.е}$ – інтервал часу від початку пожежі до початку евакуації людей з приміщення, в якому виникла пожежа; $P_{без.л}(\tau_k)$ – імовірність безвідмовної роботи технічних споряджень, які спрямовані на забезпечення безпечної евакуації людей; τ_k – критичний час пожежі, тобто час від початку пожежі до блокування евакуаційних шляхів небезпечними факторами пожежі; $P_{пр.л}$ – імовірність присутності людей у приміщенні; $[R_{в.о.с}]$ – допустимий ризик.

Для визначення $P_{ев.л}$ необхідно розрахувати значення критичного часу пожежі τ_k і час евакуації $\tau_{п.е}$.

Критичний час пожеж*і* залежить від досягнення для людини гранично допустимих значень небезпечних факторів пожежі в зоні перебування людей. До цих факторів відносять температура, яка не має перевищувати 70°С, та гранично допустимі значення густини $O_2 \ge 0{,}226$ кг/м^3; $CO \le 0{,}00116$ кг/м^3; $CO_2 \le 0{,}11$ кг/м^3; $HCI \le 23 \cdot 10^{-6}$кг/ м^3.

Для визначення критичного часу пожежі необхідно визначити критичні проміжки часу за концентрацією кисню, всіх можливих токсичних газів та визначити критичний час пожежі при $\mu = 1{,}2$ Нп/м. З усіх визначених проміжків часу вибрати найменше значення, яке буде відповідати τ_k. Чисельні розрахунки

для різних об’ємів приміщень показали, що критичний час пожежі змінюється в межах τ_k = 5…10 хв. Цей час можна збільшити приблизно в два рази, якщо всі працівники в приміщенні об’єкта будуть забезпечені індивідуальними засобами захисту дихальних органів (респіраторами). Крім цього, необхідно враховувати температуру повітря вздовж шляхів евакуації.

Результати аналізу температур початкових стадій пожеж у приміщеннях виробничих об’єктів показали, що на відстані 10…18 м від осередку пожежі температура повітря на висоті від підлоги до площини рівних тисків (2…3 м) за 10…15 хв. від початку пожежі менша ніж 70°С.

УДК 300.211

Чухлата Ж. Г., старший викладач кафедри менеджменту та військового господарства факультету логістики Національної академії Національної гвардії України

ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ВІЙСЬКОВИХ РЕСУРСІВ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ

В умовах реформування Національної гвардії України здійснюється пошук загальноприйнятої економічної парадигми, відповідно до цього перебудовується економічна модель, яка змушує знаходити засоби вирішення інформаційно-аналітичного забезпечення системи управління військових ресурсів.

Сьогодні вирішення проблем внутрішньої безпеки ґрунтується здебільшого на збалансованому військовому бюджеті.

Як особлива галузь військово-фінансових відносин і вартісного розподілу валового внутрішнього і сукупного військового продукту, військовий бюджет виконує специфічне суспільне призначення – служить фінансовому забезпеченню загальнодержавної потреби.

Метою даних тез є аналіз інформаційно-аналітичне забезпечення системи управління військових ресурсів Національної гвардії України.

Аналізуючи сутність, зміст та роль військового бюджету правомірно відзначити, що він виступає основним соціально-фінансовим джерелом забезпечення потреб внутрішньої безпеки держави і вартісним інструментом

реалізації економічної, соціальної, наукової та внутрішньої політики держави.

В зв'язку з цим органи військового управління фінансово-економічних служб повинні приділяти постійну увагу дотриманню найсуворішого режиму економії військово-бюджетних ресурсів, економічному аналізу та формуванню пропозицій, спрямованих на посилення соціального захисту військовослужбовців.

У складній кризовій фінансовій обстановці, що склалася на цей час у країні, проблема розумного, науково-обґрунтованого й ефективного використання обмежених фінансових і матеріальних ресурсів, що виділяються для потреб Національної гвардії України, набула виняткової актуальності. Її вирішення нерозривно пов'язане з розвитком військово-аналітичної, економічної діяльності та забезпечення процесів прийняття рішень.

Таким чином, завдяки запропонованому аналізу та процесу прийняття цих рішень, досліджена певна система принципів, а саме:

- чітке знання та врахування закономірностей побудови Національної гвардії України; обов'язкова соціальна оцінка прийнятих рішень;
- проведення аналізу функціонування військової економіки, планів та заходів реформування Національної гвардії України на єдиній методологічній основі, що включає економіко-математичні моделі, методи військово-математичного аналізу та інформаційно-аналітичне забезпечення;
- всебічний розвиток системи критеріїв ефективності планових заходів, методичної бази проведення детальних військово-економічних розрахунків потреб Національної гвардії України у матеріальних і фінансових ресурсах для вирішення поставлених завдань;
- диференційний підхід до обґрунтування прийнятих рішень на основі результатів військово-економічного аналізу та оцінки запропонованих варіантів;
- зосередження матеріальних та фінансових ресурсів на пріоритетних напрямах, що суттєвою мірою підвищує боєздатність підрозділів Національної гвардії України;
- визначення реальної границі, при досягненні якої подальше вкладення коштів у конкретну систему не дає відчутного приросту ефективності; максимально можливе використання технічного ресурсу і модернізаційного потенціалу, мінімізація негативних наслідків при проведенні структурних реорганізацій;
- використання достовірних вихідних даних, удосконалення системи ціноутворення, підвищення адресності та прозорості витрат матеріальних та

фінансових засобів.

За змістом, дослідження інформаційно-аналітичного забезпечення системи управління військових ресурсів має риси універсальності. Його можна застосовувати в складних організаційно-економічних системах, зокрема у військових частинах Національної гвардії України.

Таким чином, розглядаючи інформаційно-аналітичне забезпечення, обґрунтовано та застосовано ефективне використання ресурсів, яке вимагає управління ними на базі створення інформаційно-аналітичного забезпечення, процесів прийняття рішень, в основі яких покладена певна система принципів.

УДК 336.5

Шаповал О. А., кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри менеджменту та військового господарства факультету логістики Національної гвардії України

ХАРАКТЕРИСТИКА СУТНОСТІ ТА СКЛАДОВИХ ВОЄННО-ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ

Воєнно-економічна безпека є найважливішою функцією держави і визначається як можливість національної економіки протистояти ризикам і загрозам зовнішніх й внутрішніх збройних конфліктів, а також наявністю економічних умов для задоволення запитів в організації збройних сил, їхньому розвитку, як в мирний час, так і в умовах збройного конфлікту.

Воєнно-економічна безпека може трактуватися як здатність воєнної економіки підтримувати воєнну могутність держави та реалізовувати воєнно-економічний потенціал в обсягах та термінах, передбачених керівними документами держави, а також як стан національного господарства, за якого забезпечується достатній розвиток та збереження науково-виробничого потенціалу воєнної економіки, що забезпечує матеріально-технічне оснащення Збройних Сил.

Складовими структурними елементами воєнно-економічної безпеки держави є: технологічна, техніко-виробнича, валютно-кредитна, інформаційна тощо.

Доцільно розглядати систему показників елементів воєнно-економічної складової в аспекті ефективності використання фінансових ресурсів, виділених для задоволення потреб оборонної сфери, а її вплив на стан економічної

безпеки – як наявність стійкого взаємозв’язку між зміною рівнів основних її показників та показників воєнно-економічної безпеки.

Слід звернути увагу на такі три основні аспекти воєнно-економічної безпеки: захисний, наступальний, рівнозначний.

Захисний аспект передбачає заміщення імпорту вітчизняними аналогами, насамперед в оборонних галузях народного господарства, і зменшення їх залежності від імпорту.

Наступальний аспект передбачає комплекс заходів, спрямованих на нарощення і якісне покращення експортного потенціалу країни й посилення при цьому залежності від неї інших країн.

Рівнозначний аспект передбачає встановлення однакової залежності між країнами, що буде стримуючим чинником у спробах економічно розвинених країн використати зовнішньоекономічні зв'язки як специфічний тиск на менш розвинені країни.

Важливе значення для забезпечення воєнно-економічної безпеки в разі скорочення чи припинення зовнішньоекономічних зв'язків або виникнення соціально-економічної кризи має здатність держави оперативно компенсувати негативні наслідки цих явищ, забезпечити задоволення оборонних потреб.

При замовленні озброєнь і військової техніки повинна враховуватись специфіка виробництва та технологічні аспекти. Припинення виробництва деяких видів військової продукції може призвести до непоправних втрат. Із точки зору перспективного виробництва в Україні новітніх озброєнь важливо спрямовувати бюджетні кошти на створення науково-технічного потенціалу в сфері критичних технологій.

Пріоритетними напрямами науково-дослідних і дослідно-конструкторських робіт мають бути: модернізація існуючих систем озброєнь, створення перспективних зразків озброєнь, розвиток систем і засобів бойового управління, зв'язку й розвідки, радіоелектронної боротьби, високоточної зброї, всебічний розвиток технологій і систем подвійного призначення (військового та цивільного).

Забезпечення воєнно-економічної безпеки України вимагає здійснити наступні заходи: створити самодостатній національний оборонно-промисловий комплекс (ОПК); розробити та прийняти Державну програму виробництва озброєнь; виробити державну політику у сфері міжнародної торгівлі зброєю; розробити та прийняти Закон про експорт зброї; закладати в Державний бюджет необхідні кошти для фінансування оборони; створювати замкнені цикли виробництва військової техніки та озброєнь; змінити концепцію конверсії ОПК і

проводити її на науковій основі згідно з національними інтересами України; проводити постійну модернізацію Збройних Сил України, НГУ та інших військових формувань із метою досягнення технічної переваги над імовірним противником; створити єдину інфраструктуру тилового та технічного забезпечення воєнної організації України.

УДК 355.611

Ященко О. А., кандидат економічних наук, доцент, заступник начальника кафедри управління та організації діяльності у сфері цивільного захисту Національного університету цивільного захисту України, капітан служби цивільного захисту;

Гончарова Т.А., викладач кафедри управління та організації діяльності у сфері цивільного захисту Національного університету цивільного захисту України;

Путро О.О., старший викладач кафедри технічного та тилового забезпечення факультету логістики Національної гвардії України, підполковник.

ЩОДО ПСИХОЛОГІЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СЛУЖБОВО-БОЙОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПРИ ВИКОНАННІ ЗАВДАНЬ ТИЛОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Під час службово-бойової діяльності особливе значення набуває людський фактор, при якому моральний дух і психічна рівновага особового складу стають найважливішими у збереженні боєготовності й боєздатності військ (сил). Сучасні реалії розвитку оборонної та безпекової сфер діяльності в Україні вимагають уточнення поглядів на функціонування системи морально-психологічного забезпечення.

Слід взяти до уваги, що локальні війни і збройні конфлікти кінця 20-го та початку 21-го століть мають не тільки військові, але й істотні соціально-психологічні особливості, а саме: здійснення масованого інформаційно-психологічного впливу на війська й населення сторін, що протистоять, світове співтовариство в цілому; ускладнення розв’язання проблем підтримки високого морально-психологічного стану військ, сприятливої соціально-психологічної обстановки в районах виконання ними бойових (миротворчих) завдань; організація психологічної допомоги особовому складу; різке збільшення

психогенних втрат серед військовослужбовців, що можуть призвести до значного зниження боєздатності військ; зростання труднощів при підтримці правопорядку, вирішенні соціально-правових і гуманітарних проблем .

Психологічний фактор суттєво впливає на бойову діяльність військовослужбовців, зокрема при виконанні завдань тилового забезпечення та підтримки дій угруповань військ (сил). Це, в свою чергу, викликає необхідність ефективного здійснення психологічного забезпечення (ПсЗ) в загальній системи морально-психологічного впливу. ПсЗ є складовою частиною морально-психологічного забезпечення та представляє собою сукупність функціонально пов'язаних сил і засобів, технологій і методик впливу на психологічну стійкість військовослужбовців; комплекс безперервно здійснюваних заходів щодо формування, зміцнення і розвитку у них психологічних якостей, що забезпечують високу психологічну стійкість і готовність виконувати покладені завдання в будь-яких умовах обстановки.

Висновок: Ефективна організація та здійснення заходів психологічного забезпечення щодо досягнення високого морально-психологічного стану й підтримки психічної стійкості особового складу - необхідна умова високої боєздатності військових формувань, успішного виконання нити завдань, зокрема, тилового забезпечення.

УДК 355.611

Ященко О. А., кандидат економічних наук, доцент, заступник начальника кафедри управління та організації діяльності у сфері цивільного захисту Національного університету цивільного захисту України;

Лєвтєров О. А., доктор технічних наук, старший науковий співробітник, доцент кафедри управління та організації діяльності у сфері цивільного захисту Національного університету цивільного захисту України;

Павленко С. О., кандидат військових наук, заступник начальника кафедри технічного та тилового забезпечення факультету логістики Національної академії Національної гвардії України, підполковник.

АКТУАЛЬНІСТЬ ПРОБЛЕМИ МОРАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СЛУЖБОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ДСНС УКРАЇНИ

Наявність концепції психологічного забезпечення дасть можливість працювати більш цілеспрямовано, при вирішенні завдань дотримуватися заданого загального курсу в залежності від умов і обстановки, творчо використовувати найбільш прийнятні форми, методи і засоби комплексного впливу на свідомість, психіку і поведінку рятувальників.

Цей вид забезпечення потрібний щоб охопити практично всю моральну, психологічну та службову сферу життєдіяльності підрозділів, усі рівні психіки рятувальників і цивільного персоналу: свідомий (раціональний), емоційний, почуттєвий, підсвідомий. Він потрібний щоб дати підготовку свідомості й функціонування психіки рятувальників та цивільного персоналу в різноманітних умовах службової діяльності, у повсякденних та екстремальних умовах. Надзвичайно важливо, щоб система психологічного забезпечення мала цілісний характер, враховувала основи і джерела розвитку морального, психологічного та службового потенціалу колективів, охоплювала сукупність його компонентів, надавала можливість для формування всіх значущих для інтересів захисту населення та територій від наслідків надзвичайної ситуації переконань і якостей рятувальників та цивільного персоналу.

Підтримання органів та підрозділів ДСНС у постійній готовності до виконання покладених на них професійних завдань постійно вимагає вдосконалення системи психологічного забезпечення. Це зі всією очевидністю викликає необхідність серйозної психолого-педагогічної підготовки керівних кадрів, без якої не обійтися при формуванні і розвитку у підлеглих суспільно необхідних якостей, що дозволять їм свідомо і надійно діяти в будь-яких повсякденних і екстремальних ситуаціях служби.

Положення загальної психології, що спираються на природничо-наукові знання, вчення про свідомість як активне відображення реальності, складають загальнотеоретичну основу екстремальної психології, психології діяльності в особливих умовах. Психологія діяльності в особливих умовах – це галузь психологічної науки, що вивчає закономірності функціонування психіки і поведінки людей в екстремальних умовах служби.

Психологічне забезпечення на загально-соціальному рівні передбачає комплекс узгоджених заходів, що вживаються керівництвом країни, всіма органами управління ДСНС, відповідними посадовими особами з метою досягнення такого психічного стану рятувальників, яке необхідне для забезпечення надійного захисту населення від надзвичайних ситуацій природного або техногенного характеру. Найважливішим завданням психологічного забезпечення на даному рівні є зміцнення єдності ДСНС і

народу, встановлення між ними тісного й нерозривного зв'язку. Необхідно добиватися розуміння суспільством, що ДСНС – частина народу, а цілі й завдання ДСНС і народу не можуть не співпадати.

УДК 355.611

Ященко О. А., кандидат економічних наук, доцент, заступник начальника кафедри управління та організації діяльності у сфері цивільного захисту Національного університету цивільного захисту України.

Лукиша Р. Т., кандидат наук з державного управління, викладач-методист факультету цивільного захисту Національного університету цивільного захисту України;

Писаревський С.В., викладач кафедри технічного та тилового забезпечення факультету логістики Національної академії Національної гвардії України, майор.

ЩОДО ПРОБЛЕМ МОРАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СЛУЖБОВО-БОЙОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Морально-психологічним забезпеченням називають комплекс узгоджених за цілями, часом, послідовністю, силами та засобами заходів, що здійснюються командирами, штабами, органами виховної роботи та службами для досягнення високого морального духу особового складу, який забезпечує успішне виконання службово-бойових завдань в умовах мирного і воєнного часу. Особливу важливість і необхідність морально-психологічного забезпечення у військових контингентах України сьогодні можна актуалізувати вирішальним значенням людського фактора у досягненні їх високої бойової готовності посиленим емоційним, фізичним і психологічним навантаженням, яких зазнає далеко від Батьківщини особовий склад під час виконання миротворчих завдань.

Актуальною проблемою постає зовнішній і внутрішній інформаційно-психологічний вплив з використанням інформаційної зброї (тобто інформаційного тероризму) на військовослужбовців Збройних Сил України та інших військових формувань держави. Інформаційно-психологічний вплив – це такий вплив на індивідуальну або суспільну свідомість (підсвідомість) інформаційно-психологічними чи іншими способами, що викликає

трансформацію психіки, зміну поглядів, думок, відносин, ціннісних орієнтацій, мотивів, стереотипів особистості з метою вплинути на її діяльність і поведінку. Кінцевою його метою є досягнення певної реакції, поведінки (дії або бездіяльності) особи, яка відповідає цілям психологічного впливу. Ці питання набувають особливого значення в період надзвичайного стану в країні, зокрема, в умовах загострення ситуацій соціального та воєнного характеру, ускладнення воєнно-політичної обстановки, гібридної війни тощо, оскільки за таких умов значно ускладняється життєдіяльність військовослужбовців та місцевого населення і стає неможливим ефективний розвиток суспільства й держави в цілому. Труднощі в даному напрямі пояснюються невідповідністю між об'єктивною потребою у створенні суспільної системи захисту від негативного інформаційного впливу та низьким рівнем готовності сучасного суспільства чинити опір спробам маніпулювання свідомістю. В масовій свідомості громадян ще не сформувалось розуміння цієї загрози, яку несуть в собі сучасні комунікативні технології. Сучасне інформаційне та інше оперативне забезпечення включає в себе низку заходів, які потрібно виконувати в повному обсязі для досягнення (забезпечення) максимальної безпеки військовослужбовців: мінімізація наслідків від заходів інформаційних операцій противника залежить від правильних рішень командирів та інших ланок військового управління, злагоджених дій військових колективів, підрозділів, частин, угруповань військ (сил), підрозділів інших військових формувань та цивільного населення; навички протидії та захисту від негативного інформаційно-психологічного впливу противника мають бути заздалегідь добре засвоєні кожним військовослужбовцем.

Україна повинна вже сьогодні розглядати інформаційну безпеку своїх громадян як пріоритет в системі національної безпеки, де слід розуміти, що без сучасної інформаційної політики у держави відсутнє майбутнє. Якщо ми правильно будемо розуміти всю важливість інформаційних проблем, то вже сьогодні в роботі з особовим складом повинні рухатися у напрямку їх подолання, адже інформаційна зброя здатна знищити найважливіше, що є у людини – її свідомість. Необхідно створювати механізми, які б змогли обмежити сферу дії насильства та розвивати серед військовослужбовців відчуття відповідальності за власні вчинки.

ЗМІСТ

Альбощій О.В. ДО ПИТАННЯ НАУКОВОГО СУПРОВОДЖЕННЯ ПРОЦЕСІВ УДОСКОНАЛЕННЯ ТИЛОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НГУ	4
Галавська Л.Ю. Прохоровський А. С., Швиданенко О. А., Дмитрик О. М., ВПРОВАДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ВИГОТОВЛЕННЯ РЕЧОВОГО МАЙНА ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ	5
Герасименко В.М. ВДОСКОНАЛЕННЯ ТИЛОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВІЙСЬКОВИХ ПІДРОЗДІЛІВ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ В ПОЛЬОВИХ УМОВАХ	8
Гончаренко Н.Г. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ФІНАНСОВОГО ГОСПОДАРСТВА ВІЙСЬКОВИХ ЧАСТИН НА ЗАСАДАХ ЗАПРОВАДЖЕННЯ АНАЛІЗУ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	10
Депутат Ю. М., Гуліч М. П., Іванько О.М., Товма Л. Ф., Жалдак А. Ю. ЩОДО КОРЕКЦІЇ ДОБОВОГО РАЦІОНУ ХАРЧУВАННЯ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ СИЛ СПЕЦІАЛЬНИХ ОПЕРАЦІЙ ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ	11
Дерев'янко М.О., Семенов В.В. ЩОДО ПІТРИМАННЯ РІВНЯ ТЕХНІЧНОЇ ГОТОВНОСТІ ТЕХНІЧНИХ ЗАЗОБІВ СЛУЖБ ТИЛУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ	14
Каплун С. О. УДОСКОНАЛЕННЯ ТЕХНОЛОГІЧНИХ ОПЕРАЦІЙ РЕМОНТУ ПРЕДМЕТІВ ВІЙСЬКОВОЇ ФОРМИ ОДЯГУ СУЧАСНИХ ЗРАЗКІВ	15
Ковтун А. В., Міллер О.Є. УДОСКОНАЛЕННЯ МЕТОДИКИ ВИЗНАЧЕННЯ РІВНЯ ОПЕРАТИВНОЇ ГОТОВНОСТІ АВТОМОБІЛЬНОЇ ТЕХНІКИ ДО ВИКОНАННЯ ЗАВДАНЬ ЗА ПРИЗНАЧЕННЯМ	17
Кужелович В. І. ТИЛОВЕ ТА ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЧАСТИН ПІД ЧАС СПЕЦІАЛЬНОЇ ОПЕРАЦІЇ ПО РОЗШУКУ ТА ЗАТРИМАННЮ ОЗБРОЄНИХ ЗЛОЧИНЦІВ	18
Квітковський Ю. В., Каплун С.О. ШЛЯХИ ЗМЕНШЕННЯ НЕГАТИВНОГО ВПЛИВУ ЗАСОБІВ ІНДИВІДУАЛЬНОГО БРОНЕЗАХИСТУ НА СЛУЖБОВУ ДІЯЛЬНІСТЬ ЛЮДИНИ	20
Крамаренко К. М. УПРАВЛІННЯ ФОРМУВАННЯМ ТА ВИКОРИСТАННЯМ ФІНАНСОВИХ РЕСУРСІВ БЮДЖЕТНИХ УСТАНОВ	24
Мельніков С. М. ТИЛОВЕ ТА ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЧАСТИН В СПЕЦІАЛЬНОЇ ОПЕРАЦІІ ПРИПЕНННЯ МАСОВИХ ПОРУШЕНЬ ГРАМАДСЬКОГО ПОРЯДКУ В НАСЕЛЕНИХ ПУНКТАХ	25
Науменко М. О. АНАЛІЗ ЕФЕКТИВНОСТІ ЛОГІСТИКИ ВІЙСЬКОВИХ ПІДРОЗДІЛІВ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ	27
Павленко С. О. АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ВПЛИВУ НА ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ	29
Рікунов О. М. ОСНОВНІ НАПРЯМКИ УДОСКОНАЛЕННЯ ВІЙСЬКОВОЇ АВТОМОБІЛЬНОЇ ТЕХНІКИ	31
Сахненко О. І. АНАЛІЗ СКЛАДОВИХ ЕФЕКТИВНОСТІ ЛОГІСТИЧНОЇ СИСТЕМИ НЕПРИБУТКОВИХ ПІДПРИЄМСТВ	33

Сахно І. В. ПОРЯДОК ВСТАНОВЛЕННЯ ВАРТІСНИХ ОЗНАК ПРЕДМЕТІВ, ЩО ВХОДЯТЬ ДО СКЛАДУ МАЛОЦІННИХ НЕОБОРОТНИХ МАТЕРІАЛЬНИХ АКТИВІВ У ВІЙСЬКОВИХ ЧАСТИНАХ	36
Третьяков О.В., Доронін Є.В., **Нестеренко Р.В.** ВИЗНАЧЕННЯ СОЦІАЛЬНОГО ТА ІНДИВІДУАЛЬНОГО ПОЖЕЖНОГО РИЗИКІВ У БУДІВЛЯХ І НА ТЕРИТОРІЇ ОБ'ЄКТУ	38
Чухлата Ж. Г. Інформаційно-аналітичне забезпечення системи управління військових ресурсів національної гвардії україни	40
Ященко О. А., Гончарова Т.А., Путро О.О. ЩОДО ПСИХОЛОГІЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СЛУЖБОВО-БОЙОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПРИ ВИКОНАННІ ЗАВДАНЬ ТИЛОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ	43
Ященко О. А., Лєвтєров О. А., Павленко С.О. АКТУАЛЬНІСТЬ ПРОБЛЕМИ МОРАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СЛУЖБОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ДСНС УКРАЇНИ	45
Ященко О. А., **Лукиша Р. Т., Писаревский С.В.** ЩОДО ПРОБЛЕМ МОРАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СЛУЖБОВО-БОЙОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	46

Для нотаток

Для нотаток

ІІ ВСЕУКРАЇНСЬКА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ

«Перспективні напрямки наукових досліджень щодо технічного та тилового забезпечення Національної гвардії України»

Збірник тез доповідей

Відповідальний за випуск: *С.О. Павленко*

Комп'ютерне складання і верстання: *Я.В. Ренкова*

Формат 60х84$^{1}/_{16}$. Ум. друк. арк. 2,5.
Тираж 20 прим. Зам. №781

Видавець і виготовлювач Національної академії Національної гвардії України майдан Захисників України, 3, м. Харків-1, 61001.
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 4794 від 24.11.2014 р.